

OKRAJNO SODIŠČE V LENDAVI

TOŽEČA STRANKA:

Stipe Babić, Dalmatinska ulica 16, Mursko Središče, 40315 Mursko Središče, Hrvaška, ki ga zastopa: Odvetniška družba Herceg d.o.o., Slovenska ulica 16, 9000 Murska Sobota

TOŽENA STRANKA:

1. Franc Antolin, Glavna ulica 78, 9220 Lendava, Slovenija.
2. Andrej Antolin, Pomurska ulica 24, 9000 Murska Sobota, Slovenija

TOŽBA

Zaradi ugotovitve priposestevovanja lastninske pravice v vrednosti 4500,00 EUR s pp.

Zaradi ugotovitve prenehanja stvarne služnosti zaradi neizvrševanja v vrednosti
2500,00 EUR s pp.

Zaradi plačila odškodnine v višini 2618,00 EUR s pp.

1x pooblastilo priloženo.

Sodna taksa v višini 205,00 EUR, plačana.

I.

Jure Babić, pravni prednik tožeče stranke, je kot takratni lastnik nepremičnine s parcelno številko 2756/1, k.o. Mursko Središče sklenil menjalno pogodbo z Janezom Antolinom, pravnim prednikom tožene stranke in takratnim lastnikom nepremičnine s parcelno številko 3418, k.o. 169 Petišovci-Lendava. V menjalni pogodbi sta se stranki dogovorili o menjavi dela nepremičnin, in sicer je dal Jure Babić Janezu Antolinu del svojega zemljišča, ki se nahaja med dvema jablanama in mejnima kamnoma na severnem delu zemljišča v velikosti 0,5 ha, Janez Antolin pa je dal Juretu Babiću del svojega zemljišča, ki se nahaja med dvema hrastoma in mejnima kamnoma na južnem delu zemljišča v velikosti 0,5 ha. V času sklenitve te pogodbe je veljal Zakon o temeljnih lastninskopravnih razmerjih (Uradni list SFRJ, št. 6/80, 20/80 – popr., 36/90 in Uradni list RS, št. 87/02 – SPZ)¹, ki je v 33. členu določal, da se lastninska pravica na nepremičnini s pravnim poslom pridobi na podlagi vpisa v javno knjigo. Ker do stvarnopravne realizacije pravnega posla in vpisa v zemljiško knjigo ni prišlo, Jure Babić in Janez Antolin pravno nista postala lastnika delov nasprotnih nepremičnin, za menjavo katerih sta se dogovorila s Pogodbo o menjavi zemljišč z dne 22. 12. 1980. Nepremičnina Jureta Babića pa je poleg tega bila tudi služeha nepremičnini Janeza Antolina, in sicer je bila na njegovem zemljišču ustanovljena služnost pešpoti po že obstoječi poti po celotni vzhodni meji nepremičnine v širini dveh metrov ter služnostna pravica odtekanja vode po celotni nepremičnini v korist vsakokratnega lastnika gospodujoče nepremičnine s parcelno številko 3418, k.o. 169 Petišovci-Lendava. V zameno za to stvarno služnost je bilo dogovorjeno nadomestilo v višini 500,00 nemških mark (v nadaljevanju DM) letno.

Janez Antolin je leta 1981 umrl, tako da sta solastnika zemljišča postala njegova sinova Franc ter Andrej Antolin, ki za obstoj te pogodbe nista vedela. Jure Babić je kljub temu v skladu z dogovorom v menjalni pogodbi začel z izvrševanjem posesti na delu zemljišča pokojnega Janeza Antolina, pri čemer je obdržal tudi posest na celotni svoji nepremičnini. Dediča Franc in Andrej Antolin, ki nista vedela za menjalno pogodbo, sta zato zmotno mislila, da ta sporni del zemljišča pripada Juretu Babiću, zato izvrševanju posesti tudi nista nasprotovala.

Marca 1994 je Jure Babić umrl, njegovo nepremičnino pa sta podedovala njegova sinova Stipe Babić (tožnik) in Ante Babić. Ante Babić zemljišča nikoli ni obiskal, medtem ko je Stipe Babić posest izvrševal enako kot doslej njegov oče, kar je vključevalo tudi del zemljišča pokojnega Janeza Antolina. Stipe Babić je vedel za obstoj menjalne pogodbe med Juretom Babićem in Janezom Antolinom, pri čemer pa Jure Babić Stipu Babiću o sami vsebini in realizaciji pogodbe ni povedal ničesar, zaradi česar je Stipe Babić zmotno menil, da je bila menjalna pogodba realizirana in da sporni del nepremičnine pripada njemu.

Leta 2016 je Franc Antolin po pričevanju svojega strica Marijana Antolina ugotovil, da je bilo zemljišče njegovega pokojnega očeta večje, na podlagi česar sta se tako Franc Antolin kot tudi Stipe Babić seznanila s tem, da menjalna pogodba ni bila realizirana. Kljub temu, da je na

¹ Zakon o temeljnih lastninskopravnih razmerjih, Uradni list SFRJ, št. 6/80, 20/80 – popr., 36/90 in Uradni list RS, št. 87/02 – SPZ, v nadaljevanju ZTLR.

spornem delu zemljišča že od leta 1994 posest nemoteno izvrševal zgolj Stipe Babić, je Franc Antolin zmotno mislil, da sporni del zemljišča še vedno pripada njemu, zaradi česar je poskušal Stipu Babiću preprečiti nadaljnje obdelovanje spornega dela nepremičnine, tako da je na zemljišče pripeljal več ton odpadkov in gnojšnice, v času, ko je Stipe Babić na zemljišču urejal okolico. Stipe Babić je Franca Antolina takrat pozval, naj škodo sanira, vendar je Franc Antolin njegove pozive preslišal. Zaradi nanosa gnojšnice in odpadkov je na spornem delu nepremičnine povzročil škodo. Spor med njima se je še zaostрил zaradi že obstoječih služnostnih pravic med njunima nepremičninama. Dogovor o nadomestilu za stvarni služnosti iz Pogodbe o služnostni pravici z dne 12. 5. 1979, v skladu s katerim je Janez Antolin Juretu Babiću tako za služnost pešpoti kot za služnostno pravico odtekanja vode plačeval skupno nadomestilo v višini 500 DEM letno, sta Franc Antolin in Andrej Antolin medsebojno spremenila tako, da je Franc Antolin plačeval 300 DEM kot nadomestilo za vodno služnost, Andrej Antolin pa 200 DEM za služnost pešpoti. Andrej Antolin nadomestila v višini 200 DEM od leta 1994 ni plačeval, prav tako pa se služnost pešpoti ni izvrševala.

Dokazi:

- A1: menjalna pogodba, z dne 22. 12. 1980;
- A2: pogodba o služnostni pravici, z dne 12. 5. 1979;
- A3: overjen prevod sklepa o dedovanju št. 5438/94;
- Zaslišanje tožeče stranke.

II.

Na podlagi opisanega dejanskega stanja tožnik Stipe Babić predlaga, da sodišče ugotovi, da je na spornem delu nepremičnine z dejanskim izvrševanjem posesti pridobil lastninsko pravico s priposestvovanjem, s čemer je na spornem delu nepremičnine prenehala solastnina tožencev Andreja Antolina in Franca Antolina. Poleg tega tožnik od toženca Franca Antolina zahteva povrnitev stroškov, ki jih je tožnik imel zaradi odstranjevanja odpadkov in sanacije vrta, ki jo je moral opraviti zaradi poškodovanja zemljišča. Tožnik prav tako predlaga sodišču, da ugotovi, da je vpisana služnost pešpoti na njegovem zemljišču kot služeči nepremičnini v korist gospodujoče nepremičnine, katere lastnika sta Franc Antolin in Andrej Antolin, prenehala zaradi neizvrševanja.

Zahtevk za ugotovitev pridobitve lastninske pravice s priposestvovanjem na spornem delu nepremičnine ter zahtevk za ugotovitev zastaranja služnosti tožnik vlaga zoper Franca Antolina in Andreja Antolina kot materialna sospornika na pasivni strani, saj sta oba zemljiškoknjižna solastnika spornega dela nepremičnine.

O **sosporništvu** govorimo, kadar nastopa na strani tožnika ali toženca v civilni pravdi več oseb. Gre za subjektivno kumulacijo – za združevanje procesnih subjektov na strani pravnih strank. Institut sosporništva je izraz načela ekonomičnosti in smotrnosti postopka.

Sosporništvo je pogosto dovoljeno tedaj, ko bi sicer lahko nastopali sosporniki v samostojnih pravnih (zlasti pri formalnem sosporništvi in pri navadnem sosporništvi). S tem se izognemo ponavljanju istih procesnih dejanj v več postopkih, obenem pa zagotovimo enotno reševanje istih ali podobnih pravnih razmerij.²

Odločitev, ali bo tožila več dolžnikov skupaj kot sospornike, je pridržana stranki, zato je sosporništvo fakultativna ustanova. Dolžnost sodišča pa je, da preizkusi, ali obstajajo procesne predpostavke glede vsakega posameznega sospornika. Zaradi pomanjkanja procesnih predpostavk za sosporništvo sodišče tožbe ne zavrže, ampak odloči, da se ločeno obravnavajo posamezni zahtevki iz iste tožbe. Če več tožnikov toži več tožencev, je sosporništvo obojestransko.³ Glede na različne predpostavke ločimo več oblik sosporništva, in sicer je sosporništvo lahko materialno ali formalno, navadno ali enotno, nujno ali zakonito.⁴

Sosporništvo je določeno v 191. členu Zakona o pravdnem postopku.⁵ O formalnem sosporništvi govorimo, kadar so predmet spora zahtevki oziroma obveznosti iste vrste, ki se opirajo na bistveno istovrstno dejansko in pravno podlago, in velja stvarna in krajevna pristojnost istega sodišča za vsak zahtevek in za vsakega toženca. Materialni sosporniki so že pred pravdo med seboj v materialnopravnem razmerju oziroma so v določeni materialnopravni zvezi s predmetom spora. O materialnem sosporništvi govorimo, če:

- so sosporniki glede na sporni predmet v pravni skupnosti (npr. skupni lastniki, solastniki, družbeniki ipd.);
- se njihove pravice oziroma obveznosti opirajo na isto dejansko in pravno podlago (*idem factum, idem ius*);
- gre za solidarne terjatve ali solidarne obveznosti.⁶

V danem primeru sta toženi stranki glede zahtevka za ugotovitev priposestevanja lastninske pravice in zastaranja služnosti pešpoti materialna sospornika, saj sta solastnika spornega dela nepremičnine in solastnika gospodujoče nepremičnine, kar pomeni, da sta glede spornega predmeta v določeni pravni skupnosti, ki je obstajala že pred pravdo. Ne glede na to da sta toženi stranki materialna sospornika nastopata v pravdi kot samostojni stranki.⁷ Proti njima bomo v nadaljevanju uveljavljali različne tožbene zahtevke.

² L. Ude, Civilno procesno pravo, Uradni list Republike Slovenije, Ljubljana, 2002, str. 231.

³ L. Ude, N. Betetto, A. Galič, V. Rijavec, D. Wedam Lukič, J. Zobec, Pravdni postopek, zakon s komentarjem, 2. Knjiga, Uradni list: GV Založba, Ljubljana, 2005, str. 237.

⁴ L. Ude, Civilno procesno pravo, str. 231.

⁵ Zakon o pravdnem postopku, Uradni list RS, št. 73/07 – uradno prečiščeno besedilo, 45/08 – ZArbit, 45/08, 111/08 – odl. US, 57/09 – odl. US, 12/10 – odl. US, 50/10 – odl. US, 107/10 – odl. US, 75/12 – odl. US, 40/13 – odl. US, 92/13 – odl. US, 10/14 – odl. US in 48/15 – odl. US, (v nadaljevanju ZPP).

⁶ L. Ude, Civilno procesno pravo, str. 231, 232.

⁷ Sklep II Ips 130/2004, z dne 7. 10. 2004.

Sosporništvo je lahko navadno ali enotno. O navadnem govorimo tedaj, kadar se lahko izda za vsakega sospornika različna sodba, vsak navadni sospornik pa je v civilni pravdi samostojna stranka. Kadar je mogoče zoper vse sospornike izdati le enako sodbo, govorimo o enotnem sosporništvu, vsi enotni sosporniki skupaj pa so pravdna stranka. Posebna podvrsta enotnega sosporništva je nujno sosporništvo. O njem govorimo tedaj, kadar morajo vsi sosporniki nastopati na aktivni ali pasivni strani. Nujno sosporništvo je namreč podano v primeru, kadar so upravičenci glede sporne materialne pravice v takšnem razmerju, da lahko le vsi skupaj upravljajo in razpolagajo s pravico, v katero posega tožba, tako da je spor možno rešiti samo na enak način za vse sospornike.⁸ Materialno pravo nam pove, kdaj je več oseb povezanih tako, da lahko le skupaj nastopajo kot stranke. Teorija tako uvršča med nujne sospornike na pasivni strani tudi solastnike, kadar nekdo uveljavlja nedeljivo stvarno pravico na nepremičnini, ki je v njihovi solastnini, torej ko gre za nedeljivost pravnega razmerja, ki izhaja izključno iz njegove pravne narave (na primer stvarna služnost).⁹ Lastninska pravica pa je deljiva pravica, kar pomeni da je vsak solastnik samostojen pravni subjekt, ki mu pripada določen del lastninske pravice na stvari, s katerim lahko samostojno razpolaga. Narava pravice (priposestevanje lastninske pravice), ki jo uveljavlja tožnik, tako solastnikov spornega dela nepremičnine ne postavlja v tako razmerje, ki bi terjalo njuno enotno obravnavanje.¹⁰ Toženca sta tako v danem primeru glede zahtevka za ugotovitev priposestevanja lastninske pravice navadna sospornika.¹¹ Glede zahtevka za ugotovitev zastaranja služnosti pešpoti pa sta toženca enotna in nujna sospornika, kar utemeljuje tudi sodna praksa, ki določa, da so v pravdi zaradi prenehanja služnostne pravice solastniki gospodujočega zemljišča nujni in enotni sosporniki.¹²

Toženca Franc Antolin in Andrej Antolin sta glede zahtevka za ugotovitev priposestevanja lastninske pravice materialna in navadna sospornika, glede zahtevka za ugotovitev zastaranja služnosti pešpoti pa materialna ter nujna in enotna sospornika.

⁸ VSL sklep I Cp 1909/2012, z dne 20. 3. 2013.

⁹ VSL sklep II Cp 4243/2008, z dne 18. 3. 2009.

¹⁰ VSL sklep I Cp 1909/2012, z dne 20. 3. 2013.

¹¹ Glede na to, da ima Republika Hrvaška v Zakonu o parničnem postopku (Narodne Novine 53/91, 91/92, 58/93, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 02/07, 84/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 89/14) pravdni postopek urejen primerljivo z Republiko Slovenijo, lahko pri razlagi spornih določil upoštevamo tudi stališča hrvaške teorije in sodne prakse. V hrvaški teoriji in sodni praksi je zavzeto stališče, da v primeru tožbe na ugotovitev priposestevanja lastninske pravice, tožena solastnika te nepremičnine nista enotna sospornika. Več o tem glej S. Triva, M. Dika, Građansko parnično procesno pravo, Narodne novine, Zagreb, 2004, str. 443.

¹² Višje sodišče v Ljubljani je v sklepu z opravilno številko VSL sklep I Cp 3865/2009 z dne 20. 1. 2010 zapisalo: »V pravdi zaradi prenehanja služnostne pravice so solastniki gospodujočega zemljišča, toženci, nujni sosporniki. Vsem mora biti dana možnost, da se uprejo zahtevku, s katerim se ukine ali ugotovi prenehanje stvarne pravice, katero so kot lastniki gospodujočega zemljišča upravičeni izvrševati (27. čl. Stvarnopravnega zakonika – v nadaljevanju SPZ). Po naravi stvari je spor mogoče rešiti samo na enak način za vse sospornike, saj je služnostna pravica ustanovljena v korist nepremičnine, njeni lastniki pa so služnosti upravičenci (213. čl. SPZ). Toženci so zato tudi enotni sosporniki (196. čl. ZPP).« Tako tudi hrvaška teorija in sodna praksa – glej: S. Triva, Građansko parnično procesno pravo, str. 443.

Odškodnino za nastalo škodo pa na podlagi 1. odstavka 131. člena Obligacijskega zakonika,¹³ ki določa, da kdor drugemu povzroči škodo, jo je dolžan povrniti, če ne dokaže, da je škoda nastala brez njegove krivde, tožnik zahteva zgolj od toženca Franca Antolina, saj jo je povzročil sam, ko je na sporni del nepremičnine navozil več ton odpadkov ter gnoja.

Na aktivni strani vlaga tožbene zahtevke tožnik sam. Sodna praksa priznava aktivno legitimacijo v pravnih ugotovitvah obstoja stvarne služnosti tudi posameznemu solastniku gospodujoče stvari.¹⁴ Navedeno stališče je sodišče zavzelo tudi v sodni praksi.¹⁵ Čeprav sta nepremičnino Jureta Babića podedovala oba sinova, torej Stipe Babić in Ante Babić, je posest na spornem delu nepremičnine, ki je bilo tedaj v lasti toženih strank izvrševal zgolj Stipe Babić. Tako je izpolnil enega izmed pogojev za priposestvanje spornega dela nepremičnine, medtem ko Ante Babić dejanske posesti ni izvrševal in tako ni izpolnil pogojev za priposestvanje.¹⁶ Pogoj za priposestvanje lastninske pravice, je namreč izvrševanje posesti, zato se tisti, ki nepremičnine nima v dejanski posesti, tudi ne more sklicevati, da jo je priposestvoval.¹⁷ Priposestvanje je namreč institut, ki spreminja dejansko oblast v pravno, zato je dejanska posest nepremičnine ena od osnovnih predpostavk za pridobitev lastninske pravice na nepremičninah s priposestvanjem.¹⁸

III.

Tožnik Stipe Babić svoj ugotovitveni zahtev, da je postal lastnik spornega dela nepremičnine s parcelno št. 3418, k.o. 169 Petišovci-Lendava, utemeljuje na temelju priposestvanja. Priposestvanje lastninske pravice je v slovenskem pravem redu v času vložitve tožbe urejeno s Stvarnopravnim zakonikom. Priposestvanje je eden od izvornih (originarnih) načinov pridobitve lastninske in drugih stvarnih pravic, ki je, kot kaže že poimenovanje tega instituta, tesno povezan s posestjo.¹⁹ Priposestvanje je mogoče le, če je nekdo pridobil lastniško posest stvari, vendar hkrati s posestjo ni pridobil tudi lastninske

¹³ Obligacijski zakonik, Uradni list RS, št. 97/07 – uradno prečiščeno besedilo in 64/16- odl. US, (v nadaljevanju OZ).

¹⁴ Tako tudi N. Betetto v L. Ude, Pravdni postopek, zakon s komentarjem, 2. Knjiga, str. 256.

¹⁵ V sklepu z opravilno številko I Cp 96/2013 je Višje sodišče v Mariboru odločilo, da pri dovolitvi nujne poti ne gre za varstvo lastninske pravice v širšem smislu in tako ni prav nobenega razloga, da zgolj eden izmed solastnikov ne bi bil aktivno legitimiran za vložitev predloga za določitev nujne poti.

V obrazložitvi sodišče poudari, da ZNP v postopku za dovolitev nujne poti in SPZ v določbah o določitvi nujne poti ne določata, ali ima posamezni solastnik sam pravico zahtevati določitev nujne poti. Iz navedenega razloga se je pri aktivni legitimaciji enega od solastnikov za vložitev predloga za določitev nujne poti potrebno poslužiti pravil, ki veljajo za varstvo lastninske pravice. Pri dovolitvi nujne poti gre za varstvo lastninske pravice v širšem smislu in tako ni prav nobenega razloga, da zgolj eden izmed solastnikov ne bi bil aktivno legitimiran za vložitev predloga za določitev nujne poti. Sicer pa tudi po procesnih pravilih nujnega sosporništva na aktivni strani ni, ker ni mogoče odreči pravnega varstva enemu izmed udeležencev v pravni skupnosti, če so drugi pasivni.

¹⁶ 43. člen Stvarnopravnega zakonika, Uradni list RS, št. 87/02 in 91/13, (v nadaljevanju SPZ).

¹⁷ VSL sodba II Cp 1398/93, z dne 2. 2. 1994.

Takšna pravna ureditev je veljala tako po Zakonu o temeljnih lastninskopravnih razmerjih, kot velja po SPZ.

¹⁸ Sklep II Ips 216/2010, z dne 13. 10. 2011.

¹⁹ M. Juhart, M. Tratnik, R. Vrenčur, Stvarno pravo, GV založba, Ljubljana 2007, str. 251.

pravice, ker niso bile izpolnjene vse predpostavke za njeno pridobitev, največkrat zaradi napak zavezovalnega in razpolagalnega pravnega posla. Priposestvanje torej naknadno sanira prvotno neveljavne pridobitve lastninske pravice.²⁰ To, da je priposestvanje originaren način pridobitve lastninske pravice pomeni, da priposestvovalec načeloma pridobi lastninsko pravico brez omejitev, zlasti v obliki omejenih stvarnih pravic, ki so bremenile pravico predhodnika, kar pomeni, da te pravice s priposestvanjem prenehajo.²¹

Družina Babić je posest nad spornim delom nepremičnine pridobila leta 1981, ko je z izvrševanjem posesti pričel tožnikov oče, Jure Babić. V tem času je pridobitev lastninske pravice s priposestvanjem materialnopravo urejal takrat veljavni ZTLR. V skladu z določili ZTLR je bilo lastninsko pravico na nepremičnini mogoče pridobiti z rednim priposestvanjem na podlagi dobroverne in zakonite posesti v roku 10 let ali z izrednim priposestvanjem na podlagi dobroverne posesti v roku 20 let. Dolžina priposestvalne dobe je bila tako odvisna od kvalifikacije posesti. V skladu z določilom 72. člena ZTLR je bila posest zakonita, če je temeljila na veljavnem pravnem naslovu, ki je potreben za pridobitev lastninske pravice in če ni bila pridobljena s silo, zvijačo ali z zlorabo zaupanja, dobroverna pa je bila, če posestnik ni vedel, ali ni mogel vedeti, da stvar, ki jo ima v posesti ni njegova. Domnevalo se je, da je posest dobroverna. Daljša 20-letna priposestvalna doba pa je bila potrebna v primeru, da je bila posest samo dobroverna in ne zakonita. V danem primeru lahko ugotovimo, da je pri tožniku leta 1994 začelo teči redno priposestvanje. Na podlagi tretjega odstavka 72. člena ZTLR se obstoj dobre vere domneva, kar pomeni, da tožniku dobre vere ni potrebno dokazovati in da mora morebitno nedobrovernost dokazovati tožena stranka.²² Vendar pa v izogib nepotrebnemu nasprotovanju tožene stranke tožeča stranka obstoj svoje dobre vere utemeljuje že v tej tožbi. Tožnikov oče je sicer vedel, da menjalna pogodba ni bila ustrezno stvarnopravno realizirana, vendar pa ima prednikova nedobrovernost za posledico samo to, da priposestvanje ni pričelo teči že leta 1981, ampak šele leta 1994, saj je peti odstavek 28. člena ZTLR določal, da dedič postane dobroverni posestnik od trenutka, ko se uvede dedovanje, tudi v primeru, če je bil zapustnik nedobroveren posestnik, dedič pa tega ni vedel in tudi ni mogel vedeti; priposestvalna doba začne teči od trenutka, ko se uvede dedovanje. Dobra vera tožeče stranke se torej presoja samostojno. Tožnikova posest je bila zakonita, saj je temeljila na veljavni pravni podlagi, in sicer veljavni menjalni pogodbi med tožnikovim in toženčevim prednikom, na podlagi katere bi se lahko prednika veljavno vpisala v zemljiško knjigo ter na podlagi sklepa o dedovanju, v skladu s katerim je tožnik vstopil v vsa pravna razmerja svojega prednika. Posest pa je bila tudi dobroverna, saj je bil tožnik opravičeno v zmoti, da je postal lastnik tega dela zemljišča. Na podlagi tega lahko ugotovimo, da se je priposestvalna doba iztekla leta 2005. Ne glede na vrsto priposestvanja (redno ali izredno) pa se je priposestvalna

²⁰ Povzeto po M. Juhart in ostali, *Stvarno pravo*, str. 252.

²¹ Povzeto po M. Juhart in ostali, *Stvarno pravo*, str. 252.

²² Takšno je tudi stališče sodne prakse. Višje sodišče v Ljubljani je v sodbi z opr. št. VSL III Cp 1248/2009, z dne 27. 5. 2009 zapisalo: »Dokazno breme, da dobrovernosti ni, je na strani tistega, ki to zatrjuje, torej konkretno na toženi stranki.«

doba iztekla po uveljavitvi SPZ, ki je začel veljati 1. 1. 2003 in je derogiral takrat veljavni ZTLR, zato moramo pri tem upoštevati tudi določbo 266. člena SPZ, ki določa, da ostanejo stvarne pravice, pridobljene pred 1. 1. 2003, v veljavi z vsebino, kot jo določa, kar velja tudi za stvarne pravice, pri katerih se pogoji za pridobitev spreminjajo ter določbo 269. člena SPZ, v skladu s katero se glede priposestvalne dobe, ki je začela teči pred uveljavitvijo tega SPZ, se upoštevajo določila tega zakona, dobroverni posestnik ter dobroverni in zakoniti posestnik po ZTLR sta glede trajanja priposestvalne dobe izenačena z dobrovernim lastniškim posestnikom po tem zakonu. Navedeno torej pomeni, da lastninska pravica, ki jo je posestnik pridobil s priposestvanjem, ostane veljavna, če so se vsi pogoji za njeno pridobitev po ZTLR izpolnili do 31. 12. 2002, v kolikor pa se priposestvalna doba začela teči po ZTLR in se dokončala v času veljavnosti SPZ, pa priposestvanje nastopi, če je posest od uveljavitve SPZ do izteka priposestvalne dobe (v katero se všteva tudi doba, pretekla v času veljavnosti ZTLR) dobroverna in lastniška. Za čas pred uveljavitvijo SPZ mora biti posest dobroverna ali dobroverna in zakonita v smislu določb ZTLR, s prehodno določbo iz drugega odstavka 269. člena SPZ pa je glede trajanja priposestvalne dobe izenačena z dobroverno lastniško posestjo po SPZ. Za presojo priposestvanja lastninske pravice pri tožniku moramo torej kot materialno pravo uporabiti 43. člen SPZ, ki ureja priposestvanje.²³ V času veljavnosti ZTLR so bile v danem primeru na strani tožeče stranke izpolnjene vse predpostavke za priposestvanje, razen poteka priposestvalne dobe, zato je potrebno za ugotovitev priposestvanja le-tega presojati tudi z vidika SPZ.

Za pridobitev lastninske pravice s priposestvanjem, je v skladu s 43. členom SPZ, potrebno izpolnjevanje treh predpostavk:

- dobra vera (fides)
- lastniška posest (possessio)
- pretek časa (tempus).²⁴

Dobra vera priposestvalca se na podlagi 9. člena SPZ domneva, medtem ko mora obstoj lastniške posesti v določenem priposestvalnem času dokazati priposestvalec.²⁵

V skladu z določilom 28. člena SPZ posestnik ni v dobri veri, če je vedel ali mogel vedeti, da ni upravičen do posesti. Iz tega a contrario izhaja, da je dobroverni posestnik tisti, ki ne ve in ne more vedeti, da ni upravičen do posesti. Opredelitev in domneva dobre vere je v SPZ torej enaka, kot je bila določena v ZTLR, kar pomeni, da je tožnik tudi po uveljavitvi SPZ posedoval sporni del nepremičnine v dobri veri. Ker pa lahko lastninsko pravico priposestvuje le lastniški posestnik, to je tisti, ki ima stvar v posesti, kot da je njegova, lahko pridobi lastninsko pravico s priposestvanjem le tisti, ki ne ve in ne more vedeti, da ni lastnik stvari.²⁶ SPZ kot pogoj za priposestvanje ne zahteva več zakonite posesti, vendar razlika ni

²³ Povzeto po VSM sodba I Cp 1192/2014, z dne 20. 1. 2015.

²⁴ Povzeto po M. Juhart in ostali, Stvarno pravo, str. 255.

²⁵ Povzeto po M. Juhart in ostali, Stvarno pravo, str. 255.

²⁶ Povzeto po M. Juhart in ostali, Stvarno pravo, str. 256.

velika, saj je zahteva po pravnem naslovu zaobsežena v samem pojmu dobrovernosti. Glede na definicijo dobroverne lastniške posesti iz 27. in 28. člena SPZ, ne more biti dobroveren tisti posestnik, ki ne more izkazati pravnega naslova za svojo posest, saj če ne ve, na kakšni podlagi naj bi pridobil lastninsko pravico, je to razlog za dvom, ki pa izključuje dobrovernost. SPZ tako vsebinsko gledano v okviru predpostavke dobrovernosti zahteva tudi ustrezen pravni naslov ter pristno posest. Ni pa nujno, da je pravni naslov veljaven. Neveljaven pravni naslov ne izključuje dobrovernosti pod pogojem, da je priposestvovalec v dobri veri tako glede veljavnosti pravnega naslova kot glede pridobitve lastninske pravice.²⁷

Enako kot je to določal 28. člen ZTLR, tudi 4. odstavek 48. člena SPZ določa, da se v primeru nedobrovernosti pravnega prednika dobra vera posestnega naslednika presoja samostojno. Nedobrovernost tožnikovega očeta, Jureta Babića, tako tudi po določbah SPZ ne izključuje dobre vere tožnika Stipa Babića, saj se njegova dobrovernost presoja posebej.

V danem primeru lahko tako ugotovimo, da je bil tožnik Stipe Babić glede spornega dela nepremičnine v dobri veri, da je njegov lastnik. Iz dejanskega stanja izhaja, da je tožnik utemeljeno mislil, da sporni del nepremičnine pripada njemu, saj mu je oče kot njegov pravni prednik zatrdil, da je na podlagi menjalne pogodbe z Janezom Antolinom pridobil lastninsko pravico nad spornim delom nepremičnine, pri čemer je Stipe Babić domneval, da je bila menjalna pogodba tudi ustrezno realizirana in da je njegov oče postal lastnik tega dela nepremičnine. Njegovo prepričanje je dodatno poglobilo tudi dejstvo, da toženi stranki, kot solastnika sosednjega zemljišča, njegovemu izvrševanju posesti nista nasprotovala, zato tudi ni bilo razloga, da bi podvomil v to, da je do realizacije menjalne pogodbe v resnici tudi prišlo, saj je tako kot pred tem že njegov oče, posest na tem delu nepremičnine nemoteno izvrševal kot lastnik. Ker dejansko ni bilo nobenih težav in so se z njegovim izvrševanjem posesti strinjali tudi sosedje, tožnik v svoje prepričanje ni dvomil in se zaradi tega tudi ni zanimal za stanje v zemljiški knjigi, kar pa samo po sebi še ne pomeni, da je nedobroveren. Res je, da moramo področju priposestvanja nepremičnin upoštevati še zlasti dve načeli, povezani z zemljiško knjigo, in sicer vpisno načelo²⁸ ter načelo zaupanja v zemljiško knjigo,²⁹ kar bi po strogi argumentaciji pomenilo, da če se priposestvovalec v zemljiško knjigo ni vpisal, v skladu z vpisnim načelom ne more biti v opravičljivi zmoti, da ni vedel, da lastninske pravice ni pridobil, vendar to ne velja absolutno. Teorija in sodna praksa glede poznavanja zemljiškoknjižnega stanja dopuščata določene izjeme. Vrhovno sodišče RS je zavzelo stališče, da je potrebno dobrovernost kot predpostavko priposestvanja lastninske pravice na

²⁷Povzeto po M. Tratnik, Razvoj ureditve pridobitve lastninske pravice na nepremičninah s priposestvanjem v našem pravnem prostoru, Zbornik Pravne fakultete Univerze v Mariboru, Letnik 7, oktober 2011, str. 57, 58.

²⁸ Načelo vpisa pove, da ima pridobitev, prenos, omejitev ali prenehanje stvarne pravice pravne učinke le, če so te pravne spremembe vpisane v zemljiško knjigo (vpis ima konstitutivni učinek, kar pa je dosledno izpeljano le pri pravnoposlovnih pridobitvah). Povzeto po M. Tratnik, R. Vrenčur, Zemljiškoknjižno pravo v teoriji in praksi, Inštitut za nepremičninsko pravo Maribor, Maribor, 2008, str. 128.

²⁹10. člen SPZ in prvi odstavek 8. člena ZVK-1 določata: »Kdor v pravnem prometu pošteno ravna in se zanese na podatke o pravicah, ki so vpisani v zemljiški knjigi, zaradi tega ne sme trpeti škodljivih posledic.« V drugem odstavku 8. člena ZVK-1 pa je še dodano: »Kdor izpolni pogoje za vpis pravice oz. pravnega dejstva v zemljiško knjigo v svojo korist in tega vpisa ne predlaga, nosi vse škodljive posledice takšne opustitve.«

nepremičninah presojati v kontekstu družbenih razmer v času sklenitve pogodbe, pri čemer je potrebno upoštevati, da v preteklosti zemljiška knjiga še ni imela tako uveljavljenega pomena, kot ga ima od uveljavitve ZZK od leta 1995 dalje.³⁰ V danem primeru torej tožnikovo zmotno opravičuje tudi dejstvo, da je do sklenitve menjalne pogodbe prišlo konec leta 1980, ko je ZTLR za pridobitev lastninske pravice na podlagi pravnega posla sicer zahteval vpis v zemljiško knjigo, vendar so bili ljudje takrat bolj pozorni na dejanske okoliščine kot na stanje v zemljiški knjigi. Ker je že tožnikov oče nemoteno izvrševal posest nad celotnim delov svoje nepremičnine, tudi tistim, ki naj bi z menjalno pogodbo prešlo na toženo stranko, za kar tožeča stranka ni vedela, saj mu oče tega ni povedal, toženec pa tega niti nikoli ni zahteval, ter nad spornim delom sosednjega zemljišča, in je od dedovanja leta 1994 dalje posest na tem vsem ozemljem nemoteno izvrševal tudi sam, je tako zmotno mislil, da je na podlagi sklepa o dedovanju bilo poskrbljeno za vpis v zemljiško knjigo in da je skupaj z bratom Antejem Babičem pridobil solastnino nad tem celotno nepremičnino. Ker ni bilo nobenih dejanskih ovir za izvrševanje posesti, je bil tožnik tako v opravičljivi zmoti, da sporni del nepremičnine spada k nepremičnini, ki jo je podedoval od očeta in ni videl potrebe po tem, da bi bilo potrebno preverjati meje zemljišča in zemljiškoknjižno stanje. Konkretno okoliščine torej utemeljujejo, da je tožnik upravičeno mislil, da je upravičen do lastniške posesti na tem delu nepremičnine. V skladu s tem je potrebno poudariti tudi, da na področju priposestevanja stvarnih pravic na nepremičninah ločimo med knjižnim in zunajknjižnim priposestevanjem (v teoriji in sodni praksi večinoma najdemo izraz izvenknjižno priposestevanje, ponekod najdemo tudi izraz protiknjižno priposestevanje).³¹ Zunajknjižno priposestevanje pomeni pridobitev lastninske pravice na podlagi priposestevanja, kadar priposestvovalec ni vpisan v zemljiško knjigo. Ta oblika priposestevanja je neposredno določena v drugem odstavku 44. člena SPZ,³² Za knjižno priposestevanje pa gre, kadar je priposestvovalec vpisan v zemljiško knjigo kot lastnik, vendar lastninske pravice ni dobil, npr. zaradi razveljavitve zavezovalnega pravnega posla. V kolikor bi bil vpis priposestvovalca v zemljiški knjigi za priznanje dobrovernosti nujen, potem zunajknjižno priposestevanje sploh ne bi bilo možno. Ker pa ga SPZ neposredno dovoljuje, pa je seveda pravilno stališče, da vpis v zemljiško knjigo ni nujen pogoj za priznanje dobrovernosti. Tudi sodna praksa potrjuje, da drugačno zemljiškoknjižno stanje ne izključuje vedno dobrovernosti ter da je potrebno upoštevati tudi okoliščine primera.³³

³⁰ Povzeto po sodbi Vrhovnega sodišča RS z opr. št. II Ips 796/2008, z dne 9. 2. 2012.

³¹ Teorija večinoma uporablja izraz izvenknjižno priposestevanje. Vlahkova pa ločuje med tema izrazoma in uporablja protiknjižno priposestevanje za primere, ko priposestvovalec ni vpisan v zemljiški knjigi kot lastnik, izvenknjižno priposestevanje pa za primere, ko nepremičnina sploh ni vpisana v zemljiško knjigo.

³² Povzeto po V. Horvat, Zunajknjižno priposestevanje lastninske pravice na nepremičninah, Pravna praksa, št. 24-25, leto 2012, GV založba, Ljubljana, 2012, str. II, III. 2. odstavek 44. člena SPZ določa: Pravica, pridobljena s priposestevanjem, ne sme biti na škodo tistemu, ki je v dobri veri in v zaupanju v javne knjige pridobil pravico, še preden je bila s priposestevanjem pridobljena pravica vpisana v javno knjigo.

³³ Višje sodišče v Ljubljani je v sodbi z opr. št. VSL III Cp 1248/2009 z dne 27. 5. 2009, zapisalo: »Res je, da naznanilni list ni podlaga za vpis lastninske pravice v zemljiško knjigo, vendar pa je bila tožnica glede tega v zmoti, saj je očitno mislila, da je postopek v zvezi z pridobitvijo lastninske pravice, z izdajo naznanilnega lista, končan. Načeloma res velja, da odsotnost vpisa v zemljiški knjigi izključuje dobrovernost stranke. Vendar pa je vedno treba upoštevati vse okoliščine primera. Ne gre prezreti dejstva, ki izhaja iz dokaznega postopka, da je

Tožnik Stipe Babić je tako utemeljeno mislil, da je kot dedič po svojem očetu postal solastnik celotnega zemljišča, ki je po pričevanju očeta pripadal njemu in je tako menil, da je kot lastnik upravičen do posesti na spornem delu nepremičnine, s čimer sta izpolnjena pogoja dobre vere in lastniške posesti, ki sta poleg poteka časa določena za priposestvanje.

Priposestvovalna doba začne teči tisti dan, ko je priposestvovalec postal dobroverni lastniški posestnik stvari, konča pa se z iztekom zadnjega dne te dobe. V skladu s 43. členom SPZ je priposestvovalni rok za nepremičnine 10 let. V danem primeru je priposestvovalna doba začela teči leta 1994, ko je tožnik pridobil dobroverno lastniško posest in se je iztekla leta 2004. Takrat je tožnik originarno pridobil lastninsko pravico na spornem delu nepremičnine.

Tožnik zahteva ugotovitev priposestvanja lastninske pravice le na spornem delu nepremičnine, na katerem je izvrševal dobroverno lastniško posest in ne na celotni nepremičnini z opr. št. 3418, k.o. 169 Petišovci-Lendava. V času začetka teka priposestvovalne dobe, torej v času veljave ZTLR, zakon sicer izrecno ni določal možnosti priposestvanja zgolj dela nepremičnine, vendar je v skladu s sodno prakso to bilo možno že po ZTLR, saj se je že takrat lahko s parcelacijo identificiral sporni del, ki ga je priposestvovalec imel v posesti, tako da je leta 1994 tožniku na podlagi ZTLR lahko začela teči priposestvovalna doba na delu nepremičnine.³⁴ Zdaj veljavni SPZ pa v drugem odstavku 43. člena izrecno določa, da v primerih, ko dobroverni lastniški posestnik izvršuje posest na delu nepremičnine, je ta del predmet samostojnega priposestvanja, tako da se je v skladu z določili SPZ priposestvovalna doba na delu nepremičnine leta 2004 tudi iztekla. Tožeča stranka, Jure Babić, je tako priposestvoval sporni del nepremičnine, ki se nahaja med dvema hrastoma in mejnima kamnoma na južnem delu zemljišča v velikosti 0,5 ha.

Glede na zahtevek tožnika, da naj sodišče ugotovi priposestvanje lastninske pravice zgolj na delu nepremičnine, ki v javnih knjigah ni identificiran kot samostojna nepremičnina, je potrebno, da se že v samem sodnem postopku imenuje izvedenec geodetske stroke, ki izdela elaborat za evidentiranje sprememb v zemljiškem katastru. Elaborat je dokumentacija, ki jo po naročilu stranke izdela geodetsko podjetje pri izvedbi geodetske storitve. Elaborat je

tožeča stranka, najprej z možem, po njegovi smrti pa sama, sporno parcelo obdelovala in si jo lastila več kot 30 let. Lastništvo ji do leta 2001 nihče ni osporaval, jo na to opozoril ali ji posest prepovedoval. Pritožbeni ugovor, da sodišče ni upoštevalo (drugačne) izpovedbe prič A.T. in E. M. niso utemeljene, ker jih je upoštevalo, le da sta priči potrdili tožbene navedbe glede dolgoletnega posedovanja sporne nepremičnine. Nobena od njiju pa ni povedala, da bi tožnici posest na parceli kdorkoli prepovedoval. Zato po oceni sodišča druge stopnje tožnično zmoto, da je zemljiškoknjižna lastnica, ne gre šteti v breme v smislu njene nedobrovernosti.«

³⁴ Vrhovno sodišče RS je v sodbi z opr. št. II Ips 978/2007 zapisalo: »Neutemeljena je trditev materialnopravne narave, da dela stvari ni mogoče priposestovati, ker stvarna pravica lahko obstoji le na celotni stvari. V skladu z določbo četrtega odstavka 28. člena ZTLR je lastninska pravica tožeče stranke ugotovljena na določenem (identificiranem) zemljišču, torej na celotni stvari. Izpodbijana sodba je v tej smeri navedla, da bo tožeča stranka na tako opredeljenem zemljišču v nadaljevanju postopka v skladu z določbo 44. člena Zakona o evidentiranju nepremičnin državne meje in prostorskih enot dosegla parcelacijo parcele 1216/4 na tisti del, katerega lastnica je po tej sodbi. Ni razloga, zakaj tudi po določbah ZTLR ne bi mogel biti predmet samostojnega priposestvanja del nepremičnine, na katerem dobroverni lastninski posestnik izvršuje kvalificirano posest. Navedeno stališče je bilo končno uzakonjeno v določbi tretjega odstavka 43. člena sedaj veljavnega SPZ.«

strokovna podlaga za sprejemanje odločitev v upravnih postopkih, ki jih vodi geodetska uprava in za evidentiranje sprememb podatkov v evidenci zemljiškega katastra in katastra stavb. Poznamo več vrst elaboratov geodetske storitve, kot so elaborat ureditve meje, elaborat parcelacije, elaborat za vpis stavbe v kataster stavb, elaborat spremembe bonitete zemljišča, ipd.³⁵ Pri oblikovanju tožbenega zahtevka je pomembno, da tožnik že v tožbenem zahtevku predlaga, da se ugotovi, da je lastnik tistega dela parcele, ki je v priloženem elaboratu za evidentiranje sprememb v zemljiškem katastru označen z določeno rezervirano parcelno številko. Izdelava elaborata predstavlja podlago za tehnično izvedbo sodbe in strokovno podlago za postopek evidentiranja sprememb.³⁶

Izvedensko delo opravijo izvedenci, ki jih določi pravdno sodišče. Preden sodišče odloči, koga bo vzelo za izvedenca, lahko da strankam možnost, da se o tem izjavijo. Pravdno sodišče lahko pooblasti predsednika senata ali zaprosenega sodnika, da določi izvedenca, če mu je prepuščena izvedba dokaza z izvedencem. Sodišče lahko namesto določenega izvedenca vselej določi drugega izvedenca.³⁷ Izvedensko delo opravlja praviloma en izvedenec; če pa sodišče presodi, da je izvedensko delo zapleteno, lahko določi tudi dva ali več izvedencev. Izvedenci se določijo predvsem med sodnimi izvedenci za določeno vrsto izvedenskega dela. Izvedensko delo se sme zaupati tudi strokovni instituciji (fakulteti ipd.). Če so za določene vrste izvedenskega dela (glede ponarejanja denarja, glede pisave, za prstne odtise in podobno) posebni zavodi, se tako delo, zlasti če je bolj zapleteno, zaupa predvsem taki strokovni instituciji.³⁸

Zakon o evidentiranju nepremičnin v drugem odstavku 8. člena določa, da mora biti v elaboratu za evidentiranje sprememb v zemljiškem katastru na podlagi pravnomočne sodbe prikazano obstoječe stanje in predlog sprememb, ki se evidentirajo.³⁹

Dokazi:

- Kot doslej;
- Izvedenec geodetske stroke.

³⁵ Kaj je elaborat geodetske storitve?, Republika Slovenija eUprava, <https://e-uprava.gov.si/podrocja/nepremicnine-in-okolje/parcele/evidentiranje-zemljisca-pod-stavbo/elaborat.html>, 30.9.2016.

³⁶ Povzeto po VSL sodba in sklep II Cp 1151/2008, Višje sodišče v Ljubljani z dne 10.3.2009.

³⁷ 244. člen ZPP.

³⁸ 245. člen ZPP.

³⁹ V primerih, ko tožnik zahteva ugotovitev lastninske pravice na delu nepremičnine, je potrebno, da sodni izvedenec geodetske stroke že v sodnem postopku izdela elaborat za evidentiranje sprememb v zemljiškem katastru, tožnik pa mora zahtevati, da se ugotovi, da je lastnik tistega dela parcele, ki je v priloženem elaboratu za evidentiranje sprememb v zemljiškem katastru označen z določeno rezervirano parcelno številko. S tem je zadoščeno določilu 8. člena ZEN, ki ureja evidentiranje sprememb v katastru in določa obveznost, da mora stranka sodni odločbi obvezno predložiti elaborat. Povzeto po VSK sklep I Cp 257/2014 z dne 16. 9. 2014.

IV.

Kdor povzroči drugemu škodo, jo je dolžan povrniti, če ne dokaže, da je škoda nastala brez njegove krivde.⁴⁰ Oškodovanec bo torej dokazoval škodo in vzročno zvezo med povzročiteljevim protipravnim oziroma nedopustnim ravnanjem in nastankom škode, toženi povzročitelj pa bo v pravdi dokazoval, da škode ni povzročil po svoji krivdi. Gre za tako imenovano krivdno odgovornost z obrnjenim dokaznim bremenom.⁴¹

Pogoji za uveljavitev krivdne odškodninske odgovornosti so protipravno ravnanje (ali opustitev), krivda (na eni strani), škoda (na nasprotni strani) in vzročna zveza.⁴²

Za nedopustno, protipravno ravnanje gre, če odgovorna oseba prekrši pravo, ki varuje kakšen zavarovan interes oškodovanca. Pri tem pa ni potrebno, da prekrši določen predpis ali splošne norme pravnega reda. Zadostuje, da je njegovo ravnanje v nasprotju z običajnimi normami obnašanja in dobrimi običaji.⁴³ Protipravnost pa ne obsega samo protipravnosti (lastnega) ravnanja (aktivnega ravnanja oziroma opustitve) odgovorne osebe, temveč tudi druge vzroke, ki izvirajo iz sfere odgovorne osebe.⁴⁴ Pripeljani ter odvrženi odpadki in gnojšnica na zemljišče vsekakor pomeni nedopustno ravnanje s strani Franca Antolina.

Krivda je podana kadar oškodovalec povzroči škodo namenoma (z naklepom) ali iz malomarnosti.⁴⁵ Pri presoji naklepa se uporablja konkretno merilo (glede na storilca). Ločimo med direktnim in eventualnim naklepom. O direktnem⁴⁶ naklepu govorimo, kadar se storilec zaveda ter hkrati hoče, da nastopi posledica, o eventualnem⁴⁷ pa govorimo tedaj, ko se storilec zaveda, da utegne nastopiti posledica, pa kljub temu privoli v nastop te posledice.⁴⁸

Franc Antolin, ki je prav tako obdeloval svoje zemljišče, je poznal posledice, ki s takšnim ravnanjem nastopijo ter z izvršitvijo tega ravnanja zagotovo privolil v posledice, ki so nastale ter tako ravnal z eventualnim naklepom, če ne že z direktnim.

Škoda v najširšem pomenu je vsak negativen poseg v sfero drugega, torej kršitev pravice drugega. Predpostavka odškodninske odgovornosti je samo pravno priznana škoda (samo

⁴⁰ Prvi odstavek 131. člena OZ.

⁴¹ L. Ude, Civilno procesno pravo, str. 257.

⁴² N. Plavšak, M. Juhart, B. Podgoršek, V. Kranjc, S. Ilovar Gradišar, B. Zabel, D. Možina, Obligacijski zakonik s komentarjem Obligacijski zakonik s komentarjem (splošni del), 1. knjiga, str. 669.

⁴³ N. Plavšak in ostali, Obligacijski zakonik s komentarjem (splošni del), 1. knjiga, str. 670.

⁴⁴ N. Plavšak in ostali, Obligacijski zakonik s komentarjem (splošni del), 1. knjiga, str. 687.

⁴⁵ Prvi odstavek 135. člena OZ.

⁴⁶ Sodba Kp 15/2005, z dne 27. 3. 2016: »Voljni element pri direktnem naklepu pomeni najvišjo stopnjo trdnosti storilčeve volje v razmerju do uresničene posledice.«

⁴⁷ VSK sklep Kp 188/95, z dne 13. 7. 1995 : »Eventualni naklep je podan, če se je storilec zavedal, da lahko zaradi njegove storitve ali opustitve nastane prepovedana posledica (zavestna sestavina), pa je privolil, da posledica nastane (voljna sestavina).«

⁴⁸ Povzeto po S. Cigoj, Teorija obligacij: splošni del obligacijskega prava, Ljubljana: Uradni list Republike Slovenije, 2003, str. 184.

tista škoda za katero zakon kot sankcijo določa odškodninsko odgovornost), ki se deli na premoženjsko in nepremoženjsko škodo. Premoženjska škoda se nadalje deli na izgubljen dobiček in navadno škodo.⁴⁹

Tožeča stranka je utrpela tako premoženjsko (navadno) škodo kot tudi nepremoženjsko škodo. Premoženjska škoda je tožeči stranki nastala zaradi stroškov odvoza odpadkov in gnojšnice ter ponovne ureditve vrta, nepremoženjska pa se kaže v strahu, ki ga je tožnik doživel v času dejanja toženca Franca Antolina. Tožnik je v času dogodka namreč na svoji nepremičnini urejal okolico, ko je toženec pridrvel s traktorjem polnim gnojšnice in odpadkov. Tožnik se je v tem trenutku zbal za svoje življenje med drugim tudi zaradi preteklih nesoglasij, ki sta jih imela s tožencem ter se zato umaknil iz zemljišča.

Vzročna zveza je zveza med škodljivim dejstvom, nedopustnim ravnanjem, in škodno posledico. Škodljivo dejstvo je pogoj, brez katerega ne bi bilo škodne posledice.⁵⁰ Vzročna zveza mora obstajati in iz primera izhaja njen obstoj med ravnanjem Franca Antolina ter uničenim delom zemljišča.

Sodišče naj v tem primeru izvede dokaze z izvedencem kmetijske stroke, ki bo razjasnil pomen predloženih dokazov. Izvedenec kmetijske stroke je potreben za pojasnitev potrebnosti sanacije vrta in nujnosti izvedenih del, ki so bila potrebna, da ne bi prišlo do kontaminacije zemljišča.⁵¹

Tožeča stranka Stipe Babić zahteva denarno odškodnino za povzročeno škodo. Uveljavlja subjektivno (krivdno) odgovornost.

Tožeča stranka torej ugotavlja, da je tožena stranka za nastalo škodo subjektivno (krivdno) odgovorna, pri čemer ji lahko očitamo eventualni če ne že direktni naklep, saj je hotela, nastop posledic, ki so nastale.

Kot izhaja iz navedenega dejanskega stanja v točki I. je Franc Antolin na zemljišče tožnika, Stipa Babića pripeljal več ton odpadkov in gnojšnice, pri čemer je bila na spornem delu nepremičnine Stipu Babiću povzročena premoženjska škoda in sicer navadna škoda ter nepremoženjska škoda, ki se kaže v strahu, ki ga je doživel tožnik.

Tožniku so zaradi navoza več ton odpadkov in gnojšnice nastali stroški v zvezi z odvozom teh odpadkov in gnojšnice ter ponovno ureditvijo vrta. Konkretno so mu v zvezi z navedenim nastali stroški odvoza, odstranitve rastlin, ureditev vrta, nakup novih rastlin, konkretno cipres, vzgojenih v loncih, nakup zemlje za vrt ter svetovanje za vzdrževanje. Iz tega naslova zahteva 1.318,00 EUR, kot znaša račun za opravljene storitve in materiale.

⁴⁹ N. Plavšak in ostali, Obligacijski zakonik s komentarjem (splošni del), 1. knjiga, str. 756-760.

⁵⁰ Povzeto po Višjega sodišča v Mariboru VSM sodba I Cp 372/2012, z dne 31. 7. 2012.

⁵¹ Prvi odstavek 243. ZPP določa, da sodišče izvede dokaz z izvedencem, če je za ugotovitev ali za razjasnitev kakšnega dejstva potrebno strokovno znanje, s katerim sodišče ne razpolaga.

Prav tako je tožniku nastala nepremoženjska škoda, ki je posledica strahu. Tožnik je bil prisiljen v umik s svojega zemljišča, saj se je počutil ogroženega zaradi preteklih nesoglasij, ki jih je imel s toženo stranko. Tožnik je bil še nekaj dni močno pretresen in pod vplivom dogodka. Prav tako je tožeča stranka ob več tonah odpadkov in gnojnice doživljala številne neprijetnosti, saj se mimo nepremičnine sprehaja ogromno sprehajalcev.⁵²

Tožniku je nastala škoda zaradi pretrpljenih duševnih bolečin, zaradi strahu. Strah je motnja človekovega čustvenega dožemanja. Je afektivni odgovor na nevarno situacijo. Je vrsta duševne bolečine, ki se kaže v nepremoženjski škodi, za katero zakonodajalec priznava pravico do odškodnine.⁵³ Uveljavljamo primarni strah,⁵⁴ saj je strah nastal neposredno ob škodnem dogodku. Iz tega naslova tožnik zahteva 1300,00 EUR.⁵⁵

V primeru, da tožeča stranka, škode ne bi sanirala sama tako hitro in bi namesto sanacije vložila zahtevke za vzpostavitev prejšnjega stanja, bi se škoda, ki jo povzročajo odpadki na zemljišču povečala. Tožeča stranka je tožnika Franca Antolina dne 9. 4. 2016, na dan ko je nastal škodni dogodek tudi opozorila naj sanira nastalo škodo, vendar Franc Antolin škode ni saniral. Tožeča stranka je bila tako dovolj skrbna ter s sanacijo poskrbela, da se škoda ni povečala. V teoriji slednje imenujejo *duty to mitigate* oziroma sodelovalna dolžnost tožnika. Sodelovalna dolžnost upnika predstavlja načelo civilnega prava, ki se nanaša na poslovne in neposlovne obveznosti, oškodovancu pa nalaga, da kolikor je v njegovi moči stori razumne ukrepe za zmanjšanje škode.⁵⁶

V skladu s 165. členom OZ se odškodninska obveznost šteje za zapadlo od trenutka nastanka škode, vendar zapadlost ne zadošča za nastanek akcesorne obveznosti zamudnih obresti, ki jih na podlagi 378. člena OZ dolguje dolžnik poleg glavnice, če je v zamudi z izpolnitvijo denarne obveznosti. Za nastanek obveznosti plačila zamudnih obresti je potrebna zamuda z izpolnitvijo obveznosti.⁵⁷ Dolžnik pa pride v zamudo, če ne izpolni obveznosti v roku, ki je določen za izpolnitev. Če rok za izpolnitev ni določen, pride dolžnik v zamudo, ko upnik ustno ali pisno, z izvensodnim opominom ali z začetkom kakšnega postopka, katerega namen je

⁵²Prvi odstavek 179. člen OZ določa, da za pretrpljene telesne bolečine, za pretrpljene duševne bolečine zaradi zmanjšanja življenjske aktivnosti, skaženosti, razžalitve dobrega imena in časti ali okrnitve svobode ali osebnostne pravice ali smrti bližnjega in za strah pripada oškodovancu, če okoliščine primera, zlasti pa stopnja bolečin in strahu ter njihovo trajanje to opravičujejo, pravična denarna odškodnina neodvisno od povračila premoženjske škode, pa tudi če premoženjske škode ni.

⁵³ Povzeto po N. Plavšak in ostali, Obligacijski zakonik s komentarjem (posebni del), 1. knjiga, str. 1032.

⁵⁴ VSM sodba I Cp 862/2009, z dne 24. 6. 2009: »Primarni strah, ki ga oškodovanec utрпи ob samem škodnem dogodku (intenzivno in kratkotrajno čustveno stanje, ki ga spremljajo telesni pojavi in traja nekaj ur, izjemoma nekaj dni).«

⁵⁵ VSL sodba in sklep II Cp 892/99, z dne 10. 5. 2000: »Izpovedbe tožnika izhaja, da je bil primarni strah tožnika ob škodnem dogodku izredno intenziven, saj je bil tožnik praktično še ves dan pretresen in pod vplivom dogodka, zaradi česar tudi priznana odškodnina za strah v višini 400.000,00 SIT predstavlja pravično denarno odškodnino (200. čl. ZOR).«

⁵⁶ Zapisano določa OZ v četrtem odstavku v povezavi z petim odstavkom 243. člena pri posebnih pravilih o poslovni odškodninski odgovornosti. Pravila se smiselno uporabijo tudi za neposlovne obveznosti.

Povzeto po N. Plavšak, M. Juhart, V. Kranjc, A. Polajnar Pavčnik, P. Grilc, Obligacijski zakonik (splošni del) s komentarjem, 2. knjiga (190. do 434. člen), GV Založba, Ljubljana, 2003, str. 220-228.

⁵⁷ Povzeto po sodbi Višjega sodišča v Ljubljani, VSL sodba II Cp 1869/2011, z dne 16.11.2011.

doseči izpolnitev obveznosti, zahteva od njega, naj izpolni svojo obveznost.⁵⁸ Rok za izpolnitev v konkretnem primeru ni določen, saj gre za povrnitev premoženjske in nepremoženjske škode. Začetek teka zamudnih obresti je po stališču sodne prakse vezan na opomin oziroma zahtevo za plačilo.⁵⁹ Tožeča stranka, Stipe Babić je dne 12. 4. 2016, ko ji je bil izstavljen račun podjetja Santos za sanacijo navedene škode pozvala toženo stranko, Franca Antolina, da račun plača. Ker tudi po kasnejšem pozivanju tožena stranka ni želela plačati računa, je tožeča stranka račun plačala sama. Glede na navedeno so torej zamudne obresti začele teči 12. 4. 2016, saj je takrat tožeča stranka od tožene stranke zahtevala plačilo, kar je pogoj za začetek teka zamudnih obresti.

Dokazi:

- Kot doslej;
- A4: račun podjetja Santos, vzdrževanje vrtov d.o.o.;
- Zaslišanje izvedenca kmetijske stroke.

V.

Tožnik Stipe Babić predlaga, da sodišče ugotovi zastaranje služnosti, ki je na njegovem zemljišču kot služeci nepremičnini vpisana v korist gospodujoče nepremičnine, katere lastnika sta Franc Antolin in Andrej Antolin.

Služnost je omejena stvarna pravica na tuji stvari, ki daje imetniku upravičenje, da tujo stvar uporablja ali da od lastnika tuje stvari zahteva, da opusti ravnanja, ki mu bi bila sicer dovoljena. Bistvena značilnost služnosti je v tem, da lastnika služne stvari zavezuje, da nekaj trpi. Ločujemo med stvarnimi in osebnimi služnostmi.⁶⁰

V danem primeru tožnik zahteva ugotovitev zastaranja stvarne služnosti, in sicer služnosti pešpoti, ki upravičuje hojo preko njegove, služne nepremičnine, parcelna številka 2756/1 k.o. Mursko Središče, in sicer po že obstoječi potki ob vhodni meji nepremičnine v širini dveh metrov, kot je bilo dogovorjeno v Pogodbi o služnostni pravici z dne 12. 5. 1979. Tožnik zatrjuje, da je navedena služnost prenehala na podlagi zakona.

Načini, kako preneha služnost, so smiselno enaki, kot je njihov nastanek. Temelj za prenehanje je lahko pravni posel, zakon ali odločba pristojnega organa. Pravna posledica, ki

⁵⁸ Prvi in drugi odstavek 299. člena OZ.

⁵⁹ VSL sodba II Cp 1772/2009, z dne 22.7.2009: »Tako zamudne obresti od denarne terjatve za nepremoženjsko škodo pripadajo oškodovancu od nastanka zamude dalje, to je od dne, ko je toženo stranko opomnil na plačilo. Enako velja tudi za denarno odškodnino za povrnitev premoženjske škode.«.

Glej tudi VSL sodba II Cp 2597/2011, z dne 28.03.2012: »Stališče izpodbijane sodbe, da zamudne obresti od odškodnine za premoženjsko škodo ne gredo od zapadlosti zahtevka, marveč od nastanka zamude, in da je za nastanek zamude potrebna zahteva za plačilo obveznosti, je pravilno.«.

⁶⁰ Povzeto po M. Juhart in ostali, Stvarno pravo, str. 589.

sledi prenehanju služnosti je, da lastninska pravica na služehi nepremičnini spet pridobi tak obseg, kot bi ga imela brez obremenitve.⁶¹

Iz dejanskega stanja izhaja, da se je opisana služnost pešpoti prenehala izvrševati po smrti tožnikovega pravnega prednika Jureta Babića leta 1994. Prenehanje stvarne služnosti zaradi neizvrševanja je v tem času urejal ZTLR. V skladu z določbo tretjega odstavka 58. člena ZTLR stvarna služnost preneha, če se ne izvršuje v času potrebnem za njeno priposestvanje, ki je v skladu z določbo prvega odstavka 54. člena ZTLR 20 let.⁶² V teoriji in sodni praksi se ta institut pogosto pojmuje kot zastaranje služnosti.⁶³ Ker se je služnost dejansko prenehala izvrševati leta 1994 in so bile s tem izpolnjene predpostavke za tek časa za zastaranje, pomeni, da je do prenehanja uporabe ZTLR 31. 12. 2002 preteklo 8 let in se navedeni čas še ni iztekel. Tudi v tej zvezi je, kot je že bilo pojasnjeno v točki III. te tožbe, v skladu z določbo prvega odstavka 269. člena SPZ glede priposestvalne dobe, ki je začela teči pred uveljavitvijo tega zakona, potrebno upoštevati določila SPZ. Navedeno pomeni, da moramo ugotovitev zastaranja služnosti presoditi tudi glede na določila SPZ.⁶⁴

Prenehanje na podlagi zakona ureja SPZ v 223. členu. Druga alineja določa, da stvarna služnost preneha, če se ne izvršuje v času, potrebnem za njeno priposestvanje. To določbo je zato potrebno razlagati v zvezi z drugim odstavkom 217. člena SPZ, ki določa, da nastane stvarna služnost s priposestvanjem, če je lastnik gospodujoče stvari dejansko izvrševal služnost dvajset let, lastnik pa temu ni nasprotoval. Iz tega izhaja, da postane služehče zemljišče prosto služnosti, če se služnost na njem ne izvaja vsaj 20 let. Domneva se namreč, da služnost za uporabo gospodujoče stvari ni več potrebna oz. koristna, če se ta v navedenem časovnem obdobju ne izvršuje.⁶⁵ Služnost pešpoti se od smrti Jureta Babića, torej od leta 1994 ni več izvrševala in je tako preteklo že 22 let. Glede na navedeno je očitno, da služnost ni več potrebna oz. koristna za gospodujoče zemljišče in so tako pogoji za zastaranje služnosti izpolnjeni. Ugotovitvena sodba o prenehanju bo podlaga za izbris služnosti v zemljiški knjigi.⁶⁶

Kljub temu, da je bila s pogodbo o služnostni pravici med Juretom Babićem in Janezom Antolinom za obe služnosti dogovorjeno nerazdelno letno nadomestilo v višini 500,00 DEN, kar znaša 255,65 EUR, tožnik Stipe Babić ne oporeka temu, da sta se tožnika Franc in Andrej Antolin samostojno odločila in razdelila znesek na dva samostojna dela. Tožnik tudi v bodoče pričakuje, da se bo za uporabo vodne služnosti plačevalo 300,00 DEN, kar znaša 153,39 EUR, kot se je od smrti Jureta Babića dalje.

⁶¹ Povzeto po M. Juhart in ostali, Stvarno pravo, str. 609.

⁶² Prvi odstavek 54. člena ZTLR je določal: »Stvarna služnost se pridobi s priposestvanjem, če je lastnik gospodujoče stvari dejansko izvrševal služnost dvajset let, lastnik služne stvari pa temu ni nasprotoval.«

⁶³ Povzeto po M. Juhart in ostali, Stvarno pravo str. 611.

⁶⁴ Takšno stališče je zavzelo tudi Višje sodišče v Mariboru v sodbi z opr. št. I Cp 1192/2014, z dne 20. 1. 2015.

⁶⁵ Povzeto po VSC sklep Cp 1047/2010, z dne 15.06.2011.

⁶⁶ Povzeto po VSC sklep Cp 1047/2010, z dne 15.06.2011.

VI.

VI. I Mednarodna pristojnost

Stranki v postopku sta iz različnih držav, zato gre v danem primeru za razmerje z mednarodnim elementom. Najprej je potrebno ugotoviti, v kateri od vpletenih držav se vloži tožba. V skladu z določilom 29. člena ZPP je sodišče Republike Slovenije pristojno za sojenje, kadar je njegova pristojnost z mednarodnim elementom izrecno določena z zakonom ali z mednarodno pogodbo. Mednarodna pristojnost slovenskih sodišč je določena z Zakonom o mednarodnem zasebnem pravu in postopku.⁶⁷ Zaradi načela primarnosti prava Evropske unije, ima v primeru kolizije pravo EU prednost pred nacionalnim pravom. V EU se za določitev mednarodne pristojnosti v primeru civilnih in gospodarskih zadev uporabijo pravila o mednarodni pristojnosti v Uredbi Sveta (ES) št. 44/2001 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju odločb v civilnih in gospodarskih zadevah (v nadaljevanju BU I),⁶⁸ kadar so kumulativno izpolnjeni naslednji kriteriji, določeni v uredbi:

1. Mednarodni element;⁶⁹
2. Materialni kriterij uporabe;⁷⁰
3. Časovni kriterij;⁷¹
4. Geografski kriterij;⁷²
5. Personalni kriterij;⁷³
6. Obstoj drugih aktov Evropske unije in drugih pogodb.⁷⁴

⁶⁷ Zakon o mednarodnem zasebnem pravu in postopku, Uradni list RS, št. 56/99 in 45/08 – ZArbit, (v nadaljevanju ZMZPP).

⁶⁸ Uredba Sveta (ES) št. 44/2001 z dne 22. decembra 2000 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah (UL L 12, 16.1.2001, str. 1).

⁶⁹ Mednarodni element ne rabi biti podan v državi članici Evropske unije, lahko gre tudi za tuj element, ki izvira iz tretje države.

⁷⁰ BU I se uporabi samo, kadar gre za civilno in gospodarsko zadevo, kar določa člen 1 BU I.

⁷¹ Poznamo 5 različnih datumov veljavnosti BU I, in sicer: 1. 3. 2002, ki je relavanten za vse stare države članice Evropske unije, razen Danske, 1. 5. 2004, ki velja za 10 novih držav članic Evropske unije (ta datum je relavanten tudi za Republiko Slovenijo in naša sodišča), 1. 1. 2007, ki velja za Bolgarijo in Romunijo, 1. 7. 2007, ki je relavanten za Dansko, ter 1. 7. 2013, ki je relavanten za Hrvaško.

⁷² Tožba mora biti vložena pred sodišči držav članic Evropske unije.

⁷³ Pri personalnem kriteriju državljanstvo ne igra nobene vloge, prav tako ne domicil tožnika. Člen 4 BU I določa, da je ta kriterij izpolnjen, če ima toženec domicil (stalno prebivališče) v državi članici Evropske unije.

⁷⁴ Uporaba pravil BU I je izključena, če obstaja specialnejši akt Evropske unije, v primeru mednarodnih konvencij pa samo, če so jih države članice sklenile s tretjimi državami. Mednarodne konvencij, ki so jih države članice Evropske unije sklenile med seboj, pa nimajo prednosti pred BU I, saj BU I v členu 69 derogira uporabo teh konvencij.

Če so torej ti pogoji kumulativno izpolnjeni se za določitev mednarodne pristojnosti uporabijo pravila o mednarodni pristojnosti v BU I in ne nacionalni predpisi. Mednarodna pristojnost se tako določi na podlagi pravil BU I in ne ZMZPP.

V nadaljevanju za vsak zahtevek posebej presojamo kriterije uporabe pravil o mednarodni pristojnosti v BU I.

Za **ugotovitev priposestovanja lastninske pravice** je izključno pristojno slovensko sodišče. Kumulativno so izpolnjeni vsi pogoji za uporabo pravil BU I. Prvi kriterij je izpolnjen, saj so toženec in tožnika državljani različnih držav, tako da je podan mednarodni element. Drugi kriterij je izpolnjen, saj je spor o priposestovanju lastninske pravice civilni spor. Tretji, časovni kriterij je prav tako izpolnjen, saj se BU I v Republiki Sloveniji uporablja od 1. 4. 2004, tožbo pa vlagamo leta 2016. Geografski kriterij je izpolnjen, saj tožbo vlagamo pred sodišče v državi članici Evropske unije. Oba toženca imata stalno prebivališče (domicil) v Republiki Sloveniji, tako je izpolnjen tudi peti, personalni kriterij. Ker znotraj Evropske unije ne obstajajo specialnejši akti, ki bi urejali priposestovanje lastninske pravice, je izpolnjen tudi zadnji, šesti kriterij. Ugotovimo, da so v konkretnem primeru izpolnjeni vsi pogoji, zato se mednarodna pristojnost določi po BU I in ne po ZMZPP. Na podlagi člena 22/I(1) BU I so v postopkih, predmet katerih so stvarne pravice na nepremičninah ali najem/zakup nepremičnin, izključno pristojna sodišča držav članic, v katerih se nahaja nepremičnina. Nepremičnina parcelna številka 3418, k.o. 169 Petišovci-Lendava leži na slovenski strani, zato je v skladu z določili BU I podana izključna pristojnost slovenskega sodišča.

Za **ugotovitev odškodninske odgovornosti** v zvezi s povzročeno škodo zaradi nanosa odpadkov in gnojnice na sporni del nepremičnine ter zaradi nepremoženjske škode, ki izvira iz strahu, je pristojno slovensko sodišče. Kumulativno so izpolnjeni vsi pogoji, za uporabo pravil BU I, saj sta tožnik in toženec iz različnih držav, gre za civilno zadevo, tožba se vlaga leta 2016, torej po datumu, ki je relevanten za slovenska sodišča, tožba je vložena pred sodišče Republike Slovenije, toženec ima domicil v Republiki Sloveniji, znotraj Evropske unije pa ni sprejetih specialnejših aktov. Podana je splošna pristojnost na podlagi člena 2/I BU I, ki določa, da so osebe s stalnim prebivališčem (domicilom) v državi članici tožene pred sodišči te države članice. Tožba se vlaga zoper toženca Franca Antolina, ki ima domicil v Republiki Sloveniji, zato je za sojenje mednarodno pristojno sodišče Republike Slovenije.

Za **ugotovitev zastaranja služnosti pešpoti** je izključno pristojno slovensko sodišče. Kumulativno so izpolnjeni vsi pogoji, za uporabo pravil BU I, saj so tožnik in toženca iz različnih držav, gre za civilno zadevo, tožba se vlaga leta 2016, torej po datumu, ki je relevanten za slovenska sodišča, tožba je vložena pred sodišče Republike Slovenije, toženec ima domicil v Republiki Sloveniji, znotraj Evropske unije pa ni sprejetih specialnejših aktov. Na podlagi člena 22/I(1) je podana izključna pristojnost sodišča države članice, kjer se nahaja nepremičnina, če gre za postopke, katerih predmet so stvarne pravice na nepremičninah. Stvarna služnost, kamor spada služnost pešpoti je stvarna pravica, zato je postopek za ugotovitev zastaranja služnosti stvarnopravni postopek, pri katerem se ugotavlja prenehanje

stvarne pravice na nepremičnini. Izključno pristojno je torej sodišče, kjer taka nepremičnina leži. Služeča nepremičnina sicer leži na območju, ki je vsaj uradno del Republike Hrvaške, medtem ko gospodujoča nepremičnina leži na ozemlju Republike Slovenije. Ker mora stvarna služnost nujno obstajati v korist gospodujoče nepremičnine, je enako povezana tako z gospodujočo kot s služecho nepremičnino. Ker sta služecha in gospodujoča nepremičnina neposredno povezani, utemeljujemo izključno pristojnost slovenskega sodišča s tem, da gospodujoča nepremičnina leži na ozemlju Republike Slovenije, zato je o sporu za ugotovitev zastaranja služnosti poleg sodišča Republike Hrvaške izključno pristojno tudi sodišče Republike Slovenije.

VI. II Stvarna pristojnost

Znotraj pravnega reda Republike Slovenije se za določitev stvarne pristojnosti uporabijo določila nacionalnega prava. Pravila o stvarni pristojnosti so namenjena ugotovitvi tega, katero sodišče je pristojno v konkretni zadevi. Stvarna pristojnost v civilnih sporih na 1. stopnji se v Sloveniji deli na okrajna in okrožna sodišča. Za razmejitve pristojnosti sta odločilna dva kriterija, in sicer vrednost spornega predmeta ter pravni temelj spornega razmerja.⁷⁵ Pravila o stvarni pristojnosti za pravnne zadeve določa Zakon o pravnem postopku v 30. in 32. členu, za nepravdne zadeve Zakon o sodiščih, ter za delovne in socialne spore Zakon o delovnih in socialnih sodiščih. Na stvarno pristojnost pazi sodišče ves čas postopka po uradni dolžnosti. Na podlagi 30. člena ZPP so okrajna sodišča pristojna za sojenje v sporih o premoženjskopравnih zahtevkih, če vrednost spornega predmeta ne presega 20.000 EUR.⁷⁶

V skladu z določbo drugega odstavka 41. člena ZPP se v primeru, ko imajo zahtevki v tožbi različno podlago ali če se uveljavljajo zoper več tožencev, pristojnost določi po vrednosti vsakega posameznega zahtevka.⁷⁷ Vsak zahtevek ima svojo, samostojno, diferencirano vrednost. V danem primeru imamo poleg denarnih tudi nedelarne zahtevke, pri katerih je

⁷⁵ Višje sodišče v Ljubljani je v sklepu z opravilno številko VSL sklep II Cp 2082/2009, z dne 16.9.2009 zapisalo, da je lahko pri presoji stvarne pristojnosti, poleg vrednosti spornega predmeta, odločilen tudi pravni temelj spornega razmerja.

⁷⁶ Vrhovno sodišče Republike Slovenije je v sklepu z opravilno številko I R 49/2010 obrazložilo: Zakon o pravnem postopku (ZPP, Ur. l. RS št. 73/2007 – uradno prečiščeno besedilo) je v prvem odstavku 30. člena določal pristojnost okrajnega sodišča, če vrednost spornega predmeta ne presega 8.345,85 EUR (prej 2.000.000 SIT), v prvem odstavku 32. člena pa pristojnost okrožnega sodišča, če vrednost spornega predmeta presega 8.345,85 EUR (prej 2.000.000 SIT). Navedeni mejni znesek je bil z določbama 2. in 4. člena ZPP-D (Ur. l. RS št. 45/2008) spremenjen v znesek 20.000 EUR. Po 132. členu ZPP-D sta se določbi 2. in 4. člena ZPP-D, ki določata spremembo zneska v 30. in 32. členu ZPP, začeli uporabljati 1. 1. 2010. Od tega dne dalje je za ugotovitev stvarne pristojnosti sodišča odločilna mejna vrednost spornega predmeta 20.000 EUR.

⁷⁷ 41. člen ZPP določa: »1. Če uveljavlja tožeča stranka v tožbi zoper isto toženo stranko več zahtevkov, ki se opirajo na isto dejansko in pravno podlago, se določi pristojnost po seštevku vrednosti vseh zahtevkov. 2. Če imajo zahtevki v tožbi različno podlago ali če se uveljavljajo zoper več tožencev, se določi pristojnost po vrednosti vsakega posameznega zahtevka.« Ker v danem primeru ne gre za isto pravno in dejansko podlago, tega v nadaljevanju niti ne pojasnujemo.

potrebno navesti vrednost spornega predmeta za vsak posamezen zahtevek. Od vrednosti vsakega zahtevka je odvisna določitev stvarne pristojnosti, dovoljenost revizije, pa tudi uporaba pravil o postopku v sporih majhne vrednosti.⁷⁸ V kolikor tožnik navede zgolj celoten znesek vseh zahtevkov, je takšna navedba nediferencirana, zato je položaj enak, kot če vrednost spornega predmeta sploh ni navedena. V takšnem primeru mora sodišče ravnati po določbah ZPP za nepopolne vloge.⁷⁹

Za **ugotovitev priposestevanja lastninske pravice**, je stvarno pristojno okrajno sodišče. Sporni del nepremičnine, na katerem tožnik izvršuje posest, je v skladu s podatki o vrednosti nepremičnin, ki jih vodi Geodetska uprava Republike Slovenije (v nadaljevanju GURS) vreden 4500 EUR. Vrednost kvadratnega metra (v nadaljevanju m²) kmetijskega zemljišča na območju, kjer se nahaja sporni del nepremičnine, je po podatkih GURSA 0,9 EUR, velikost spornega dela pa je 0,5 ha, kar znaša 5000 m². Drugi odstavek 44. člena ZPP namreč določa, da je v primerih, ko se tožbeni zahtevek ne nanaša na denarni znesek, odločilna vrednost spornega predmeta, ki jo je tožeča stranka navedla v tožbi.⁸⁰ Vrednost spornega dela nepremičnine smo tako ocenili na podlagi relevantnih podatkov, dostopnih na spletnih straneh GURSA.

Za **ugotovitev odškodninske odgovornosti** v zvezi s povzročeno škodo zaradi nanosa odpadkov in gnojšnice na sporni del nepremičnine ter nastale nepremoženjske škode zaradi strahu je stvarno pristojno okrajno sodišče. Tožbeni zahtevek za povrnitev škode, ki je tožniku nastala, zaradi nanosa več ton odpadkov in gnojšnice znaša 1318,00 EUR, iz naslova nepremoženjske škode pa tožnik zahteva 1300,00 EUR, kar skupaj znaša 2618,00 EUR. To je utemeljeno v točki IV, te tožbe.

Za **ugotovitev zastaranja služnosti pešpoti** je stvarno pristojno okrajno sodišče. Pristojnost okrajnega sodišča utemeljujemo na podlagi druge točke 2. odstavka 30. člena ZPP, ki določa, da so okrajna sodišča pristojna za sojenje v sporih o služnostih in realnih bremenih, ne glede na vrednost spornega predmeta.⁸¹

⁷⁸ Povzeto po J. Zobec v L. Ude in ostali, Pravdni postopek, 1. knjiga, str. 220-224.

⁷⁹ Glej sklep VS RS II Ips 396/96 z dne 22. 1. 1998 in sklep VS RS III Ips 91/2002 z dne 11. 9. 2003.

⁸⁰ Višje sodišče v Celju je v sklepu z opravilno številko VSC sklep Cp 1317/2002 določilo, da je bistvo pri določanju vrednosti spornega predmeta v primeru nedenarnih zahtevkov v tem, da ima tožeča stranka pravico, da svoj interes sama oceni, s tem ko v tožbi navede vrednost spornega predmeta. Njen pravni interes ni vedno enak ekonomskemu, vendar pa ne more biti poljuben, kolikor sproži vprašanja o stvarni pristojnosti in pravico do revizije. V tem primeru se dispozicija tožeče stranke umakne oceni sodišča, ki se na primeren način prepriča o vrednosti spornega predmeta.

⁸¹ Višje sodišče v Ljubljani je v sklepu z opravilno številko VSL sklep II Cp 3592/2012, z dne 6.2.2013 obrazložilo: V skladu s 30. členom ZPP so okrajna sodišča pristojna za sojenje v sporih o premoženjskopравnih zahtevkih, če vrednost spornega predmeta ne presega 20.000,00 EUR. Ne glede na vrednost spornega predmeta je podana izključna pristojnost okrajnih sodišč za sojenje v sporih o služnostih in realnih bremenih. Navedeno pa ne velja za primere, ko stranka uveljavlja obligacijskopравni zahtevek (npr. zahteva izstavitev listine, primerne za vpis služnostne pravice v zemljiško knjigo). Če tožeča stranka poleg tožbenega zahtevka vlaga še obligacijsko pravni zahtevek, mora sodišče prve stopnje najprej preveriti, ali je stvarno pristojno za oba tožbena zahtevka.

VI. III Krajevna pristojnost

Znotraj pravnega reda Republike Slovenije se za določitev krajevne pristojnosti uporabijo določila nacionalnega prava. Pravila o krajevni pristojnosti nam povedo, katero izmed več stvarno pristojnih sodišč je pooblaščen odločati v konkretnem sporu.⁸² Pravila o krajevni pristojnosti določa ZPP od 46. člena naprej.

Za **ugotovitev priposestvanja lastninske pravice** je krajevno pristojno sodišče v Lendavi. Tožbo zato vlagamo pri krajevno pristojnem sodišču v Lendavi. Pristojnost utemeljujemo na podlagi 57. člena ZPP, ki v prvem odstavku določa, da je za sojenje v sporih o stvarnih pravicah na nepremičninah izključno krajevno pristojno sodišče, na območju katerega nepremičnina leži.⁸³ V danem primeru gre torej za posebno krajevno pristojnost *forum rei sitae*, ki temelji na specifični povezavi sodišča oziroma območja sodišča in predmeta, ki je posreden objekt spora. V zvezi s priposestvanjem lastninske pravice na spornem delu nepremičnine gre za spor o stvarnih pravic na nepremičnini, saj tožnik od sodišča zahteva, da ugotovi, da je na spornem delu nepremičnine pridobil lastninsko pravico, kot eno izmed temeljnih stvarnih pravic. Kljub temu, da se zahtevek opira tudi na sklenjeno menjalno pogodbo, kar bi pomenilo, da gre za spor iz pogodbenega razmerja in zato za splošno pristojnost, pa tožnik zatrjuje, da ima nepremičnino v dobroverni lastniški posesti že več kot 10 let, kar pomeni, da gre za spor o priposestvanju lastninske pravice, torej za stvarnopravni spor. Za spor o stvarni pravici gre namreč tudi tedaj, ko tožnik tožbeni zahtevek za ugotovitev stvarne pravice utemeljuje le s trditvami o sklenjenem pravnem poslu. Za opredelitev spora kot stvarnopravnega je namreč bistven zahtevek, ne pa sklepčnost ali nesklepčnost tožbe.⁸⁴ Sporni del nepremičnine, ki je predmet tega postopka leži na območju Lendave, tako, da je v danem primeru podana izključna krajevna pristojnost sodišča v Lendavi.

Za **ugotovitev odškodninske odgovornosti** v zvezi s povzročeno škodo zaradi nanosa odpadkov in gnojšnice na sporni del nepremičnine ter zaradi nepremoženjske škode, ki izvira iz strahu, je krajevno pristojno sodišče v Lendavi. Tožbo zato vlagamo pri krajevno pristojnem sodišču v Lendavi. Pristojnost utemeljujemo na podlagi 52. člena ZPP, ki v prvem odstavku določa, da je za sojenje v sporih o nepogodbenih odgovornostih za škodo, poleg sodišča splošne krajevne pristojnosti, pristojno tudi sodišče, na območju katerega je bilo storjeno škodno dejanje, ali sodišče na območju katerega je nastala škodljiva posledica. Toženec je z nanosom odpadkov in gnojšnice povzročil škodo na zemljišču parcelna številka 3418, k.o. 169 Petišovci-Lendava, ki se torej nahaja na območju sodišča v Lendavi.

⁸² L. Ude, *Civilno procesno pravo*, str. 151.

⁸³ Vrhovno sodišče v Ljubljani je v sklepu I R 2/2001, z dne 25.1.2001 odločilo, da je podana izključna krajevna pristojnost sodišča, kjer nepremičnina leži, le tedaj, kadar gre za stvarnopravni spor, posestni spor ali pa spor v zvezi z zakupom in najemom.

⁸⁴ Povzeto po L. Ude, *Pravdni postopek, zakon s komentarjem*, 1. Knjiga, str. 264, 265.

Za **ugotovitev zastaranja služnosti pešpoti** je krajevno pristojno sodišče v Lendavi. Tožbo zato vlagamo pri krajevno pristojnem sodišču v Lendavi. Pristojnost utemeljujemo na podlagi 57. člena ZPP, ki v prvem odstavku določa, da je za sojenje v sporih o stvarnih pravicah na nepremičninah izključno krajevno pristojno sodišče, na območju katerega nepremičnina leži. Tožnik sodišču predlaga, da ugotovi, da je stvarna služnost pešpoti prenehala, kar pomeni, da gre za spor o prenehanju stvarne pravice, na kar se navezuje prvi odstavek navedenega člena.

VII.

Objektivna kumulacija zahtevkov (združevanje ali kopičenje zahtevkov)

O objektivni kumulaciji oziroma o združevanju zahtevkov govorimo, kadar isti tožnik uveljavlja proti istemu tožencu v eni tožbi več različnih tožbenih zahtevkov. O objektivni kumulaciji govorimo le tedaj, če združuje tožnik v isti tožbi več glavnih zahtevkov. Uveljavljanje glavnega in stranskega zahtevka (npr. obresti, stroški) ne sodi v okvir združevanja zahtevkov.⁸⁵ Združevanje zahtevkov je po slovenskem pravu pravica in nikoli obveznost tožnika. Tožniku je prepuščeno, ali bo več zahtevkov uveljavljal v eni ali več tožbah.⁸⁶

Na podlagi 182. člena ZPP lahko tožeča stranka uveljavlja več zahtevkov zoper isto toženo stranko, kadar imajo vsi zahtevki isto dejansko in pravno podlago. Če zahtevki nimajo iste dejanske in pravne podlage, se lahko uveljavljajo z eno tožbo zoper isto toženo stranko samo tedaj, kadar je isto sodišče stvarno pristojno za vsakega od teh zahtevkov in je za vse zahtevke predpisana ista vrsta postopka. Če veljajo za enega od zahtevkov pravila o izključni krajevni pristojnosti, jih je mogoče uveljavljati z isto tožbo samo pri sodišču, ki je pristojno po pravilih o izključni krajevni pristojnosti.⁸⁷

⁸⁵ L. Ude, *Civilno procesno pravo*, str. 218.

⁸⁶ Povzeto po A. Galič v L. Ude in ostali, *Pravdni postopek*, 2. knjiga, str. 166.

⁸⁷ 182. člen ZPP določa: »1. V eni tožbi lahko uveljavlja tožeča stranka več zahtevkov zoper isto toženo stranko, kadar imajo vsi zahtevki isto dejansko in pravno podlago.

2. Če zahtevki nimajo iste dejanske in pravne podlage, se lahko uveljavljajo z eno tožbo zoper isto toženo stranko samo tedaj, kadar je isto sodišče stvarno pristojno za vsakega od teh zahtevkov in je za vse zahtevke predpisana ista vrsta postopka. Če veljajo za enega od zahtevkov pravila o izključni krajevni pristojnosti, jih je mogoče uveljavljati z isto tožbo samo pri sodišču, ki je pristojno po pravilih o izključni krajevni pristojnosti.

3. Dva ali več tožbenih zahtevkov, ki so v medsebojni zvezi, lahko uveljavlja tožeča stranka z eno tožbo tudi tako, da naj sodišče ugotovi naslednjemu zahtevku, če spozna, da tisti zahtevek, ki ga uveljavlja pred njim, ni utemeljen.

4. Zahtevki se lahko uveljavljajo po tretjem odstavku tega člena z eno tožbo le, če je sodišče stvarno pristojno za vsakega od uveljavljenih zahtevkov in je za vse zahtevke predpisana ista vrsta postopka.

5. Če bi moral o nekaterih zahtevkih, ki se uveljavljajo z isto tožbo, soditi senat, o drugih pa sodnik posameznik istega sodišča, sodi o vseh zahtevkih senat.«

V našem primeru gre za začetno kumulacijo zahtevkov. Tožnik že v tožbi uveljavlja proti istemu tožencu Francu Antolinu več zahtevkov in zahteva naj se ugoti vsakemu od teh zahtevkov (Kumulativno združevanje).⁸⁸

Tožnik v tožbi kumulira naslednje tri zahtevke:

- zahtevek na ugotovitev pridobitve lastninske pravice s priposestvanjem na spornem delu nepremičnine,
- zahtevek, da se ugotovi, da je stvarna služnost pešpoti zastarala zaradi neizvrševanja,
- zahtevek na plačilo odškodnine zaradi premoženjske in nepremoženjske škode, ki je tožniku nastala zaradi poseganja v njegovo lastninsko pravico.

V našem primeru je podana objektivna kumulacija zahtevkov, saj tožnik zoper toženca Franca Antolina uveljavlja tri zahtevke, ki temeljijo na različni pravni in dejanski podlagi: ugotovitveni zahtevek, da je tožnik pridobil lastninsko pravico s priposestvanjem, ugotovitveni zahtevek, da je stvarna služnost pešpoti prenehala zaradi neizvrševanja ter dajatveni zahtevek na plačilo odškodnine zaradi povzročitve premoženjske in nepremoženjske škode nastale zaradi poseganja v tožnikovo lastninsko pravico. Ker v danem primeru ne gre za isto pravno in dejansko podlago, je objektivna kumulacija dopustna, ker je, kot je bilo navedeno v točkah VI. II in VI. III, za vse zahtevke stvarno pristojno okrajno sodišče. Glede krajevne pristojnosti je, kot omenjeno, pri zahtevku za ugotovitev priposestvanja podana izključna krajevna pristojnost sodišča v Lendavi, ki na podlagi drugega odstavka 182. člena ZPP pritegne krajevne pristojnosti za ostale zahtevke v tožbi. Ne glede na to določbo pa bi bilo že na podlagi pravil o krajevni pristojnosti za vsak posamezen zahtevek tudi podana krajevna pristojnost sodišča v Lendavi.

V primeru zahtevka za ugotovitev zastaranja služnosti tožnik poleg toženca Franca Antolina kot enotnega in nujnega sospornika toži tudi Andreja Antolina. Ker lahko kot nujna sospornika le skupaj nastopata kot pravdna stranka, je nujno k tožbi poleg toženca Franca Antolina pritegniti tudi toženca Andreja Antolina.

V primeru zahtevka za priposestvanje lastninske pravice je tožnik v tožbo poleg toženca Franca Antolina vključil tudi Andreja Antolina kot navadnega materialnega sospornika. Teorija poudarja, da je iz razlogov ekonomičnosti in pravne varnosti smiselno, da se v primerih, ko se lahko o isti zadevi v razmerju do več tožencev odloči v enem postopku, ne vlaga več tožb.⁸⁹

VIII.

Za uvedbo sodnega postopka je potrebno plačati sodno takso. V skladu z določbo 3. člena Zakona o sodnih taksah⁹⁰ mora takso plačati tisti, ki predlaga uvedbo postopka ali opravo

⁸⁸ L. Ude, *Civilno procesno pravo*, str. 219.

⁸⁹ Takšno stališče zavzema tudi S. Triva, *Građansko parnično procesno pravo*, str. 440, 441.

⁹⁰ Zakon o sodnih taksah (Uradni list RS, št. 37/08, 97/10, 63/13, 58/14 – odl. US, 19/15 – odl. US in 30/16).

posameznega dejanja, razen če ta zakon ne določa drugače. Način izračuna sodne takse določa III. poglavje tega zakona.

Na osnovi vsega povedanega je tožnik prepričan o utemeljenosti svojih zahtevkov, zato predlaga, da po opravljenem dokaznem postopku sodišče

razsodi:

1. Na podlagi elaborata o parcelaciji nepremičnine s parcelno številko 3418, k.o. 169 Petišovci-Lendava se ugotovi, da je tožnik Stipe Babić na novi parceli v velikosti 0,5 ha pridobil lastninsko pravico.
2. Ugotovi se, da je prenehala stvarna služnost pešpoti, ki je v zemljiški knjigi vpisana z ID izvedene pravice 124356.
3. Toženca Franc Antolin in Andrej Antolin sta dolžna tožeči stranki povrniti njene pravdne stroške v roku 15 dni od prejema sodbe, do takrat brezplačno po preteku tega roka pa z zakonskimi zamudnimi obrestmi.
4. Toženec Franc Antolin je dolžan tožeči stranki za povrnitev premoženjske in nepremoženjske škode plačati 2618,00 EUR z zakonitimi zamudnimi obrestmi od 12. 4. 2016 dalje do plačila.
5. Toženec Franc Antolin je dolžan tožeči stranki povrniti njene pravdne stroške v roku 15 dni od prejema sodbe, do takrat brezplačno po preteku tega roka pa z zakonskimi zamudnimi obrestmi.

PRILOGE

A1:

POGODBA O MENJAVI ZEMLJISCA

1. clen

Jure Babic, EMSO 1209913500065, stan. Ulica Franje Kovaca 12, Mursko Sredisce, 40315 Mursko Sredisce, in Janez Antolin, EMSO 1106914500932, stan. Panonsko naselje 4, Petisovci, 9220 Lendava, se s to pogodbo sporazumeta o zamenjavi zemljisc.

2. clen

Jure Babic daje Janezu Antolinu del svojega zemljisca na parceli 2756/1 k.o. Mursko Sredisce v velikosti 0,5 ha, in sicer tisto, ki se nahaja med dvema jablanama in mejnima kamnoma na severnem delu zemljisca.

3. clen

Janez Antolin daje Juretu Babicu del svojega zemljisca na parceli 3418 k.o. 169 Petisovci – Lendava v velikosti 0,5 ha, in sicer tisto, ki se nahaja med dvema hrastoma in mejnima kamnoma na juznem delu zemljisca.

4. clen

Pogodbenika se zavezujeta, da bosta skrbno ravnala s pridobljenima zemljiscema.

Mursko Sredisce, 22. december 1980.

Babic J.

Antolin J.

A2:

POGODBA O SLUZNOSTNI PRAVICI

1. clen

Jure Babic in Janez Antolin se s to pogodbo sporazumeta o ustanovitvi dveh sluznostnih pravic na nepremicnini st. parcele 2756/1 k.o. Mursko Sredisce v korist vsakokratnega lastnika gospodujoce nepremicnine st. parcele 3418 k.o. 169 Petisovci – Lendava.

2. clen

Na podlagi prve sluznostne pravice bo vsakokratni lastnik gospodujoce nepremicnine upravicen do hoje preko sluzece nepremicnine, in sicer po ze obstojeci potki ob vzhodni meji nepremicnine v sirini dveh metrov.

3. clen

Na podlagi druge sluznostne pravice bo vsakokratni lastnik gospodujoce nepremicnine upravicen do odtekanja prekomerne vode, ki se zaradi blizine reke nabira na njegovi nepremicnini, preko sluzece nepremicnine do kanala, ki se nahaja juzno od te nepremicnine.

4. clen

Nadomestilo za sluznostni pravici znasa 500,00 DEM letno. Nadomestilo se letno prilagodi glede na gibanje tecaja valute (DEM).

5. clen

Jure Babic, EMSO 1209913500065, stan. Ulica Franje Kovaca 12, Mursko Sredisce, 40315 Mursko Sredisce, dovoljujem, da se pri sluzeci nepremicnini st. parcele 2756/1 k.o. Mursko Sredisce vknjizi: 1. sluznostna pravica pespoti, in sicer po ze obstojeci poti ob celotni vzhodni meji nepremicnine v sirini dveh metrov; ter 2. sluznostna pravica odtekanja vode, in sicer po celotni nepremicnini.; v korist vsakokratnega lastnika gospodujoce nepremicnine st. parcele 3418 k.o. 169 Petisovci – Lendava;

Mursko Sredisce, 12. maj 1979.

B. J.

Antolin Jure

A3: Sklep o dedovanju št. 5438/94

opr. št. 5438/94

Občinsko sodišče Čakovec
R. Boškovića 18
40 000 Čakovec

Sklep o dedovanju

Občinsko sodišče v Čakovcu, je v zapuščinski zadevi po pokojniku Juretu Babiću, EMSO 1209913500065, stan. Ulica Franje Kovaca 12, 40315 Mursko Središče rojenemu 12. 9. 1913, ki je umrl 5. 3. 1994 po dne 21. 9. 1994 opravljeni zapuščinski obravnavi

I. ugotovilo:

- a) da pokojnik ni napravil zakonite oporoke, na podlagi česar sta bila k zakonitemu dedovanju poklicana njegova otroka Stipe Babić in Ante Babić vsak do $\frac{1}{2}$.
- b) Da obstoji zapuščina na nepremičnini s parcelno številko 2756/1, k.o. Mursko Središče in nepremičnini s parcelno številko 2471, k.o. Čakovec. Premičnega premoženja ni bilo.

II. razglasilo:

za dediča na podlagi zakonitega dednega nasledstva:

Stipe Babić, Dalmatinska ulica 16, Mursko Središče, 40315 Mursko Središče, Hrvaška, do $\frac{1}{2}$.

Ante Babić, Ulica Franje Alojzija 8, Mursko Središče, 40315 Mursko Središče, Hrvaška, do $\frac{1}{2}$.

III. odredilo:

da se po pravnomočnosti sklepa o dedovanju pri pokojniku lastnih nepremičninah, navedenih pod točko I. b izreka vknjiži lastninska pravica na osebi z imenom:

Stipe Babić, Dalmatinska ulica 16, Mursko Središče, 40315 Mursko Središče, Hrvaška, do $\frac{1}{2}$.

Ante Babić, Ulica Franje Alojzija 8, Mursko Središče, 40315 Mursko Središče, Hrvaška, do $\frac{1}{2}$.

Zapuščinski postopek je s tem končan.

Obrazložitev:

Pokojnik ni naredil oporoke zaradi česar so zapuščino dedovali zakoniti dediči, kot je razvidno iz točke I. tega sklepa.

Občinsko sodišče v Čakovcu, dne 21. 9. 1994.

Sodnik Matija Nikolić

Matija Nikolić

Pravni pouk:

Zoper ta sklep je dopustna pritožba v roku 15 dni od prejema pisnega odpravka sklepa, na
Župnijsko sodišče v Čakovcu.

A4: račun podjetja Sanatos, d.o.o.

S A N A T O S

vzdrževanje vrtov, d.o.o. matična številka: 5772998021

ID za DDV: SI 64378977

ŠTEVILKA RAČUNA: 248/2016

Datum izdaje računa: 12.04.2016

Valuta: 27.04.2016

Kraj izdaje: Lendava

Datum opravljene storitve: 10.04.2016

ŠIFRA	NAZIV	KOLIČINA	ENOTA	CENA (EUR)	RABAT	DDV	VREDNOST (EUR)
00748	Odvoz	2,00	kontejner	349,00	0,00	22%	698,00
00398	Odstranitev						
	rastlin	2,00	ura	15,00	0,00	22%	30,00
00399	Ureditev						
	vrt	6,00	ura	20,00	0,00	22%	120,00
00587	Ciprese,						
	vzgojene v loncih						
	120 cm	30,00	gram	10,00	0,00	22%	300,00
00705	Zemlja za vrt	10,00	vreča	15,00	0,00	22%	150,00
00805	Svetovanje						
	za vzdrževanje	1,00	ura	20,00	0,00	22%	20,00

SKUPAJ: 1.318,00 EUR

OSNOVA ZA DDV: 1.080,34 EUR

DDV: 22%

SKUPAJ ZA PLAČILO: 1.318,00 EUR

POOBLASTILO

Podpisan: Stipe Babić

pooblaščajam: Odvetniško družbo Herceg, d.o.o.

da mi daje pravno pomoč po predpisih o odvetništvu, zlasti da me zastopa v postopkih pred sodišči in drugimi državnimi organi, da me zastopa v zadevah pred pravnimi osebami, ustanovami, zavodi, civilnimi pravnimi in fizičnimi osebami, da v mojem imenu sklepa poravnave in pogodbe, da me pravno veljavno zavezuje in potrjuje zadostitev mojih zahtevkov, ter da vloži vsa redna in izredna pravna sredstva. Pooblastilo obsega tudi sprejem odločb, vabil, vlog nasprotnih strank in drugih pisanj, potem ko je dano pooblastilo in v zvezi z zadevo, v kateri je pooblastilo dano. Pooblastilo obsega tudi sprejemanje denarja in drugih vrednosti za stranko in izrecno pooblastilo za zastopanje na poravnalnem naroku in sklenitev sodne ali izvensodne poravnave. Pooblastilo *ne* obsega preverjanja podatkov o stečajnem postopku, postopku prisilne poravnave ali likvidacijskem postopku, razen če ni to v pooblastilu posebej navedeno. Odvetnika posebej pooblaščajam: *Potrjujem*, da me je odvetnik seznanil, da mu moram pojasniti vsa dejstva in okoliščine v zvezi z zadevo in mu predložiti vse dokaze ob podpisu pooblastila, da sem seznanjen s približno oceno stroškov zastopanja in grobo oceno izida postopka in da sem opozorjen na posledice, ki nastanejo v primeru, če navedbe in dokazi niso navedeni in predloženi v rokih, ki jih določajo predpisi ali na poziv odvetnika. Če odvetniku ne navedem vseh dejstev in predložim dokazov, s katerimi razpolagam v rokih, navedenih v prejšnjem odstavku, odvetnik ni dolžan prevzeti zastopanja oz. lahko pooblastilo odpove, niti ni odgovoren za škodo, ki nastane zaradi moje neaktivnosti. *Zavezujem se*, da bom poravnal na poziv in brez zamude vse odvetniške storitve po odvetniški tarifi, v kolikor pa je sklenjen poseben pisni dogovor o višini nagrade za opravljanje pravnih storitev pa nagrado po tem dogovoru, ter stroške in izdatke za izvršena opravila. Zavezujem se, da bom odvetniku v primeru spremembe kontaktnih podatkov, nemudoma, najkasneje pa v roku 48 ur po spremembi podatkov sporočil nove podatke, kjer bom dosegljiv, sicer je odvetnik prost vsakršne odgovornosti za škodo nastalo zaradi neposredovanja točnih podatkov. Soglašam da mi odvetnik vsa pisanja posreduje z nepriporočeno pošto in *izjavljam* da me je odvetnik seznanil, da je izid postopka nepredvidljiv in se je zavezal le, za zastopanje z vso profesionalno skrbnostjo in ne za uspeh. Za spore, ki utegnejo nastati iz tega pooblastilnega razmerja, se pooblastitelj in pooblaščenec dogovorita za pristojnost sodišča po sedežu odvetnikove pisarne in uporabo prava Republike Slovenije.

Murska Sobota, dne 23. 10. 2016

Sprejem pooblastilo in zastopstvo: Odvetniška družba Herceg d.o.o.

Pooblastitelj: Stipe Babić